

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA XV

Broj 165

TUZLA, SRPANJ-KOLOVOZ 2007.

Cijena 1 KM, 4 Kn

ISSN 1840-1260

Poštovani čitatelji,

U rukama držite 165. broj Hrvatskoga Glasnika, lista za kulturu i društvena pitanja kojega izdaje HKD "Napredak" Glavna podružnica, Tuzla. Na izmaku smo neobičajeno dugog i toplog ljeta za naše prostore. Tropske vrućine paralizirale su svaki rad i sve vidove aktivnosti. Naravno, radili su oni koji su morali! Liječnici i vatrogasci. Na stotine požara pričinilo je znanu materijalnu štetu, a nisu izostale ni ljudske žrtve. Bilo i neponovilo se.

U razdoblju između dva broja, dobili smo puno, kako usmeni tako i pismenih čestitki u povodu proglašenja HKD "Napredak" u Tuzli Glavnom podružnicom. Kada najviše tijelo jednog društva, koje okuplja 77 podružnica diljem svijeta jednoglasno donese odluku da izmijeni Statut Društva star preko 100 godina i da pored Mostara, Tuzla postane druga glavna podružnica u BiH, onda je to velika čast i priznanje. Priznanje svima koji su proteklih 17 godina dio sebe, svoje energije i intelektualnih napora, uložili u rad HKD "Napredak" Tuzla. Priznanje je to i ovom gradu ali i Tuzlanskom kantonu. Bez pomoći aktualnih, kako gradskih tako i kantonalnih vlasti, Napredak bi jako teško ostvario ovakve rezultate. O ovome velikom priznanju pročitajte više u osvrtu predsjednika prof. dr. Miroslava Petrovića.

Ovo dugo toplo ljeto se lagano bliži kraju, a samim tim zahuktava se i nova kulturna sezona. Pored i već ranije spomenutih, ovo ljeto intenzivno je radila i Uprava HKD "Napredak" Tuzla. Obimne pripreme za početak osmog saziva Međunarodne likovne kolonije "Breške 2007" su s uspjehom privedene kraju. U razdoblju od 2. do 8. rujna na brežaksko likovno hodočašće dolazi nam 20 slikara iz zemlje i inozemstva. Sigurni smo da će i ovogodišnja likovna kolonija proteći u najboljem redu. Pozivamo sve poklonike likovne umjetnosti da nam se ovih dana pridruže na lokalitetu Brežaka i Kuće Plamena mira.

Početak kolovoza svoj rad uspješno je okončao deveti saziv Međunarodne ljetne škole njemačkog jezika koju organizira HKD "Napredak" Glavna podružnica Beč. Trideset i tri studenta, iz BiH i Hrvatske provela su tri nezaboravna tjedna u Beču, učeći njemački jezik, upoznavajući se sa austrijskom kulturom i običajima. Više o ljetnoj školi njemačkog jezika u Beču pročitajte u osvrtu predsjednika, ali i samih sudionika ovogodišnje škole. Koristim prigodu, da se u ime svih sudionika najtoplije zahvalim prof. Filipu Zloušiću, predsjedniku Glavne podružnice HKD "Napredak" Beč, čijom je zaslugom i ovogodišnja ljetna škola u cijelosti uspjela.

Sredinom srpnja objavljeni su rezultati natječaja Vlade Republike Hrvatske za pomoć Hrvatima Bosne i Hercegovine. Nažalost, Udruge iz oblasti kulture s prostora TK, točnije njihovi projekti, i ovog puta su tanko prošli. Ono što nas boli je to da Hrvatski Glasnik već po tradiciji nije dobio niti kunu. Naravno to je problem za nas kao izdavača, ali gledajući u širem kontekstu, moramo se zapitati u čemu je stvarno problem. Neshvatljivo je da jedini list koji izlazi u BiH, sa hrvatskim predznakom nema potporu Vlade Republike Hrvatske. Svoj stav o ovome ovih dana zauzela je i Koordinacija hrvatskih katoličkih udruga i institucija TK. Po običaju najviše novaca dobile su izvorne folklorne skupine, otprilike milijun i pol kuna, valjda po onoj narodnoj "kruha, kruha i igara gospodaru" dok su za izdavačku djelatnost dodijeljena više nego simbolična sredstva. Pisana riječ obvezuje i onoga koji piše, ali i onoga o kome se piše. Po ovome ispada da je bilo najbolje da proteklih 15 godina Hrvatski Glasnik nije ni izlazio. Naravno mi se nećemo pomiriti s ovim i iskreno se nadamo da je u pitanju samo grub previd činovničke administracije. Ovim putem apeliramo na sve ljude dobre volje da nam pomognu da Hrvatski Glasnik i dalje nastavi sa svojom plemenitom misijom.

J.N.

VIII. Međunarodna likovna kolonija "Breške 2007"

Pripreme radnje za nesmetan početak ovogodišnje Međunarodne likovne kolonije i pored mnogobrojnih problema, uspješno se završavaju.

Kolonija će se održati u vremenu od 2. do 8. rujna 2007, gdje se nalazi jedna od najstarijih, istodobno, umjetnički najvrijednijih crkava na prostoru povijesne Župe Soli.

Ova tradicionalna manifestacija HKD "Napredak" - Glavna podružnica Tuzla se održava u sklopu kulturne manifestacije grada Tuzle

"Ljeto u Tuzli", a među ljubiteljima umjetnosti ima brojnu publiku i moćnu duhovnu potporu.

Na ovogodišnjoj Koloniji sudjelovati će slikari iz Bosne i Hercegovine kao i iz inozemstva, ukupno dvadeset likovnih umjetnika. Umjetnici će slikati na Breškama, u kući Plamena mira, na Panonskom jezeru i na području općine Srebrenik.

Za vrijeme svečanog otvaranja i zatvaranja Kolonije održat će se kulturno-umjetnički program. Umjetnici će posjetiti Franjevački samostan, Međunarodnu galeriju portreta, Konzulat Republike Hrvatske u Tuzli i Katolički školski centar "Sv. Franje" u Tuzli.

HKD "Napredak"
Glavna podružnica Tuzla

Promjene u Katoličkom školskom centru "Sveti Franjo" u Tuzli

Od nove školske godine 2007/08. Ravnatelj KŠC "Sveti Franjo" u Tuzli bit će vlč. Vlatko Rosić iz Sarajeva.

Vlč. mr Josip Lebo, dosadašnji ravnatelj odlazi u Sarajevo na dužnost u Vrhbosanskoj katoličkoj bogosloviji.

Zahvaljujemo vlč. Josipu Lebi na velikom doprinosu HKD Napredak i Glasilu Hrvatski glasnik, na toplom ljudskom pristupu svima s kojima je surađivao a posebno na predanom radu na dužnosti ravnatelja KŠC "Sveti Franjo" Tuzla.

Naslovnica
István Horváth, Breške 2003.

Snimio
M. Antunović

SUSRET KARDINALA VINKA PULJIĆA I PREMIJERA IVE SANADERA

Hrvatski premijer Ivo Sanader primio vrhbosanskog nadbiskupa kardinala Vinka Puljića

Sanader: Bosne i Hercegovine nema bez Hrvata

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Ivo Sanader, 24. kolovoza je u Zagrebu primio vrhbosanskog nadbiskupa kardinala Vinka Puljića.

Nakon razgovora premijer Sanader izjavio je da su razgovarali o zajedničkoj brizi i skrbi za Hrvate u Bosni i Hercegovini.

"Bosne i Hercegovine nema bez Hrvata" rekao je hrvatski premijer, dodavši kako bi svi oni koji bi radili protiv Hrvata zapravo bili protiv Bosne i Hercegovine.

Premijer je podsjetio kako se on i njegova vlada zalažu za jednakopravnost, konstitutivnost i suverenost Hrvata u Bosni i Hercegovini. Hrvatske političare u Bosni i Hercegovini pozvao je na zajedništvo i dogovor. - Takvu politiku podupiremo iz Zagreba vodeći računa da su Hrvatska i Bosna i Hercegovina dvije suverene države - dodao je.

Po premijerovim riječima, Hrvati u Bosni i Hercegovini nisu dijaspora, nego suveren i konstitutivan narod.

"Svi koji imaju hrvatsko državljanstvo jednaki su pred zakonom, bez obzira na to žive li u Sarajevu, Banjoj Luci, Njemačkoj, Americi ili Zagrebu" istaknuo je Sanader, dodavši da je kriterij sudjelovanja na hrvatskim izborima državljanstvo, a ne plaćanje poreza.

"Mi Hrvati katolici u Bosni i Hercegovini ne tražimo nikakve povlastice, nego samo jednakopravnost" rekao je kardinal Vinko Puljić, zahvalivši predsjedniku Vlade za dosadašnju pomoć.

Na novinarski upit o potpisivanju sporazuma između Svete Stolice i Bosne i Hercegovine kardinal Puljić rekao je kako se nada da će sporazum biti potpisan u listopadu.

(KTA/PINCOM)

Snimci: Patrik Macek

Sve što je kočilo razvoj stranke uklonjeno je

Za predsjednika Županijskog odbora HDZ BiH Soli Tuzla imenovan je Mijo Krešić, sadašnji doministar sigurnosti u Vijeću Ministara BiH. Kako je istaknuo za Hrvatski glasnik pred njim je velik izazov i ova stranka u narednom razdoblju dobiva jedan novi zaokret. "Prihvatio sam se izazova voditi Županijski odbor svoje stranke i želim da se jasno vido njen zaokret. U narednom razdoblju želimo napraviti kvalitetnu infrastrukturu, mada mislim da se ostvarivanje nekih naših ciljeva već vidi" kazao nam je predsjednik Mijo Krešić. On je dodao da stranka teži i dalje osiguravanju mladog kadra koji će znati i moći voditi stranku jednim vedrim duhom i dati joj poseban značaj. Naime sve je više mladih koji se žele isključiti iz svijeta politike, barem u Tuzlanskoj županiji. HDZ BiH Soli Tuzla želi povjerenje mladih i želi im dati kvalitetno djelovanje u stranci. Jedan od trenutnih ciljeva jesu izbori u Hrvatskoj. Naime, prema Krešićevim riječima žele se načiniti kvalitetne pripreme Hrvata u županiji koji imaju pravo glasa na tim izborima. "Učinit ćemo sve da oni koji imaju prava glasa iziđu na izbore. Bit će tu jedna velika kampanja u cilju pozivanja i motiviranja osoba koji imaju to pravo da ga iskoriste i da tako pokaže koliko nas na ovom prostoru ima pravo odrediti ljude za Sabor Republike Hrvatske" najavio je Krešić.

Na prostoru Tuzlanske županije taj je broj dosta velik i Hrvati su sve više svjesni da ta prava moraju i trebaju iskoristiti i glasovati. Jedan od prioriteta ciljeva koji je Krešić najavio je i povećanje članstva unutar stranke i to jedino onoga koje će poštivati statut i program stranke. "Došlo je vrijeme da uradimo izazovan program za ovu stranku, da točno definiramo članstvo koje će moći funkcionirati. Također želimo odrediti i one simpatizere koji će imati daleko manje obveze koje imaju članovi" kazao je Krešić. Jedan od važnijih ciljeva stranke je svakako vratiti parlamentarnost stranke onim općinama gdje ona to nema. S tim je ciljem u posljednjih nekoliko mjeseci održan i niz sastanka s dijaspomom koji su tijekom godišnjih odmora posjetili svoje domove u Tuzlanskoj županiji. "Ljudi su pokazali da žele svoje predstavnike u onim mjestima iz kojih dolaze. Žele da Hrvati politički komuniciraju u Županiji što je još jedan od pokazatelja da smo se našli pred izazovima i novim povjerenjem Hrvata koje u svakom slučaju mora opravdati i zadržati" dodaje Krešić. S obzirom da je izabrana jedna veoma jaka struktura Županijskog odbora što su konstatairali mnogi može se očekivati da će ova stranka na čelu s Krešićem znati odgovoriti svim izazovima koji su pred njom. Međutim HDZ BiH u Tuzli je imao i neke propuste, ti su se propusti najviše osjetili razdvajanjem dva HDZ-a što je mnoge Hrvate pokolebalo da na posljednjim izbori-

ma glasuju upravo za bilo koji od dva HDZ-a. Kako kaže Mijo Krešić postojao je niz slabosti koje su kočile rad stranke, pa i neki ljudi koji su istrošeni uklonili su sebe s čelnih pozicija. "Sve novine koje imaju u stranci u dobroj mjeri će olakšati rad stranke. Neki ljudi koji su jednim dijelom kočili razvoj stranke uklonjeni su i sada idemo naprijed. Mnogo mladih je u stranci i jasno znamo pravce i ciljeve" zaključio je Krešić. Također održana je i Izborna skupština Općinskog odbora HDZ BiH Tuzla, te je postignut glavni i prioritetni cilj, a to je da se što više mladih nađe u predsjedništvu. Za predsjednika općinskog odbora izabran je Rado Pejić koji će u naredne četiri godine ovu stranku i njezinu mladež voditi u pravom smjeru. Pored Rade Pejića u Predsjedništvo su ušli Josip Jukić, Mijo Krešić, Zdenko Jokić, Dragan Petrović, Goran Matuzović, Božo Čajčić, Ivica Kovačević, Goran Sabranović i

Gabrijel Jokić. Prema riječima Mije Krešića, predsjednika Županijskog odbora HDZ BiH Soli Tuzla, prezadovoljni su ovakvim izborom i ovi rezultati su pokazali, da je postignut cilj uključivanja mladih u stranku i njihovo živo djelovanje u politici. "Kroz izbor novog općinskog odbora HDZ BiH Tuzla se opredijelila za jedan novi pristup politici. Kroz uvođenje značajnog broja mladih osoba koje do sada nisu bili aktivnije uključeni u političkom životu na prostorima Tuzle, što daje jednu novu kvalitetu cijelom općinskom odboru, a i ukupnim političkim odnosima" kazao je Krešić. Kroz strategiju djelovanja mladih u politici HDZ BiH želi potvrditi svoja nastojanja da politiku ne vode uvijek isti ljudi, nego da ona obiluje različitim interesima i ciljevima. Jedino mladi jasno mogu utjecati na ostanak Hrvata na ovim prostorima. Ukoliko oni budu aktivno sudjelovali i živjeli političkim životom, Hrvati u Tuzli, posebno oni mladi, pronaći će svoje mjesto u društvu. "Pokazali smo jasnu opredijeljenost kroz davanje prilike

mladima, sretni smo jer su oni tu priliku prihvatili. Mladi sad trebaju pokazati onima koji nisu ušli u politiku kako da se bore za svoju poziciju u društvu. Mladi nakon svoga školovanja trebaju ostati u Tuzli i to je ono što ću ja naglašavati mladeži u HDZ BiH Tuzla. Kroz strategiju kreativnosti što će dovesti do zapošljavanja mladi će ostajati u Tuzli" stav je Krešića.

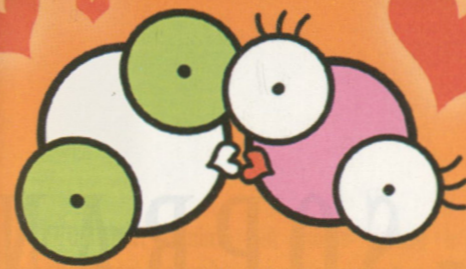
Djelovanje mladih garantira da će kroz priliku koju su dobili znati izgraditi politiku razvoja i budućnosti mladih Hrvata. Tuzla se u posljednje vrijeme suočava s problematikom odlaska sve većeg broja mladih. To dokazuje mjesto Grabovica u Tuzli, gdje je samo prije pet godina svaka kuća imala po dvoje mladih, danas oni rade u Hrvatskoj i inozemstvu i ne govore o povratku. Nažalost, sve je više i onih koji nikada nisu htjeli otići iz Tuzle, a danas su to čvrsto odlučili. HDZ BiH Tuzla je prepoznao ovu

problematiku i kao svoj prioritetni cilj stavio povratak mladih i pronalaznje zaposlenja za njih.

Djelovanje mladih u HDZ BiH Tuzla posebno se očituje od posljednjih izbora. "Ovaj projekt djelovanja i uključivanja mladih u politiku HDZ je sebi postavila smjernicu još prije par godina. Ovo su samo rezultati dosadašnjeg rada na tome. Očekujemo da će se ovakav izbor dogoditi i u Općinama Živinice, Gradačac i Srebrenik. Očekujem da će mladi na razini županijskog odbora zauzeti značajnu poziciju. Naše je jasno opredjeljenje da mladi moraju djelovati u politici" zaključio je Krešić.

Velik odziv mladih na izbornu skupštinu pokazao je da Hrvati s ovih prostora konačno dolaze pameti i uključuju se u borbu zajedničkog djelovanja, a ne razdvajanja. Stav HDZ BiH Tuzla je jasan, ne smije se pustiti odlazak Hrvata s područja TŽ.

Maja Nikolić

Tuzlaci pokušavaju oboriti Guinnessov rekord u masovnom ljubljenu

KOMŠIĆ I IMAMOVIĆ

U SREDIŠTU TISUĆE ZALJUBLJENIH PAROVA

Ako sve bude kako se očekuje, Tuzla će 1. rujna ući u povijest kao grad u kojem je oboren Guinnessov rekord u najmasovnijem poljupcu. U povodu 15. obljetnice Radio Kameleona, novinari ove kuće organiziraju obaranje rekorda u najmnogobrojnijem poljupcu koji trenutačno drže Mađari koji su u lipnju ove godine na jednom mjestu okupili 6.400 zaljubljenih parova. Time su pretekli Filipince koji su iste godine, ali za Valentino, uspjeli u poljubac spojiti usne 6.124 para.

Tuzlaci namjeravaju na jednom mjestu okupiti 7.000 parova koji će na znak Guinnessovog suca usne spojiti u poljubac. Taj strasni zagrljaj mora trajati najmanje 10 sekundi, a može vječno, izjavila je Kristina Gligorović, menadžer projekta koji pomažu općina Tuzla i brojne kompanije poput Tuzlanske pivare, m:teła, Pinka BiH i druge.

Grad s filozofijom ljubavi

Mada nema potvrde da je natjecanje koje Tuzlaci žele organizirati 1. rujna na prosturu ispred Merkator centra u Tuzli i službeno prihvaćeno kao pokušaj obaranja rekorda, medijski je događaj dobio veliki publicitet. Navodno je direkcija Guinnessa dala suglasnost za realiziranje pokušaja obaranja rekorda, za prijavu je trebalo uplatiti i izvjesnu sumu novca, ali organizatori još ne znaju tko će iz Guinnessa svjedočiti početku "revolucije ljubavi", kako organizatori nazivaju skup u Tuzli.

Pokrovitelj obaranja rekorda u najmnogobrojnijem poljupcu je, kako je najavljeno, član Predsjedništva BiH, Željko Komšić i navodno se, sa suprugom Sabinom, kao i načelnik Tuzle, Jasmin Imamović sa družbenicom Žanetom, prijavio za sudjelovanje u obaranju Guinnessova rekorda.

- Tuzla je grad sa filozofijom ljubavi, a ne mržnje. Stoga neka revolucija ljubavi krene iz Tuzle - poručio je načelnik Imamović.

Parovi pozvani na vjenčanje

Upućen je poziv svim diplomatskim predstavništvima u BiH da dođu na obaranje rekorda u Tuzli, ali i pozovu svoje sunarodnjake. Navodno je najavljen dolazak brojnih parova iz susjednih zemalja, koji osim u obaranju rekorda žele sudjelovati i u bogatom zabavnom i kulturnom programu što se ovim povodom planira u Tuzli.

Tako su planinari "Konjuha" na sudjelovanje u obaranju rekorda pozvali svoje prijatelje iz cijelog svijeta. Također, pozvani su budući bračni parovi "iz cijelog svijeta" da svoje sudbonosno "da" izgovore na obali Panonskog jezera pred 15.000 svjedoka, na mjestu gdje će biti organizirana i ceremonija masovnog vjenčanja.

Organizatori najavljuju da će 1. rujna Tuzla biti poprište spektakularnog glazbenog događaja. Navode kako će sudionike zabavljati vrhunski glazbenici kao što su Davor Radolfi & Ritmo Loco, Mostar Sevdah Reunion, Magnifico, Flamingosi, IF, Igor Vukojević, Kiss Stars i mnogi drugi. Feštat će se 1. rujna u Tuzli od 15 sati, pa sve do jutra, jer će cijelu noć raditi svi kafići i ugostiteljski objekti, poručili su organizatori.

Miro Petrović

"Cum grano salis"

Nominirano 16 romana, u užem krugu pet

Za ovogodišnju nagradu "Meša Selimović", koja se šesti puta dodjeljuje na književnim susretima "Cum grano salis", nominirano je 16 romana, ali je u konačnoj utrci, nakon selekcije žirija, ostalo pet romana. U užu izbor izabrani su roman *Elijahova stolica* Igora Štiksa, kojeg su nominirali bosanskohercegovački i hrvatski selektori, *Ruta Tannenbaum* Miljenka Jergovića i *Psi i klaunovi* Josipa Mlakčića iz BiH, *Sin* Andreja Nikolaidisa iz Crne Gore, te *Koma* Srdana Valjarevića iz Srbije.

Osim njih, za nagradu "Meša Selimović", koja podrazumijeva statu u obliku maštonice i pera te 5000 KM bili su nominirani i *Soliter Titanik* Almira Alića i *Vještina umiranja* Josipa Lešića (Bosna i Hercegovina), selektor iz Hrvatske Jagna Pogačnik predložila je romane *Putovanje u srce hrvatskog sna* Vlade Bulića, *Enciklopedija očaja* Radeta Jaraka, *Vampir* Borisa Perića, *Rio bar* Ivane Sajko, sa srbijanskog govornog područja bili su kandidirani *Preljubnici* Vide Ognjenović, *Drugo tijelo* Milorada Pavića, *Časovi radosti* Vladana Matijevića i *Uspon i pad Parkinsonove bolesti* Svetislava Basare, a iz Crne Gore, osim Nikolaidisovog romana, nominiran je bio i *Moja katedrala* Janka Andrijaševića.

Na ovogodišnjim, sedmim po redu, književnim susretima "Cum grano salis", izmijenjen je sastav žirija koji će odlučiti o najboljem romanu. U novom žiriju su: Semezdin Mehmedinović, Mile Stojić, Muhamed Dželić, Renate Lachman i Maciej Falski.

Odluka žirija u prošlom sazivu, koji je kao najbolji roman prošle godine proglasio prvijenac srbijanske spisateljice Sanje Domazet Ko plače, u bosanskohercegovačkim književnim redovima izazvala je oštre reakcije, zato što nije izabran (više-struko nagrađivani), *Vječnik* Nedžada Ibršimovića. Organizacijski odbor nije želio komentirati ima li 'smjena' žirija veze s prošlogodišnjom odlukom.

Članovi ovogodišnjeg žirija su, nakon objavljivanja romana koji su ušli u užu izbor, konstatairali da ih ne zanimaju komentari, kakvi su se pojavili prošle godine jer će odlučivati o vrijednosti romana, a ne gdje je on napisan i ko je autor.

"Mi ćemo raditi po kriterijima bez obzira na nacionalnost autora. Ne možemo nikome zabraniti da daje komentare, ali o tome ne razmišljamo" istaknuo je Mehmed Dželić.

Sve troškove organizacije književnih susreta Cum grano salis, koji premašuju 10.000 KM snosi Općina Tuzla, koja je na drugim susretima utemeljila nagradu za najbolji roman objavljen na južnoslavenskom govornom području.

J. Š.

LAUREATI

Prvi laureat nagrade "Meša Selimović" bio je hrvatski novinar Marinko Koščec sa svojim prvijencom *Netko drugi*, zatim Irfan Horozović (BiH) za roman *Vijem Šekspir u Dar es Salamu*, novinar Feral tribunea Ivica Đikić iz Hrvatske za roman *Cirkus Columbia*, crnogorski pisac Ognjen Spahić za djelo *Hansenova djeca*, te naposljetku Sanja Domazet za roman *Ko plače*.

VEDRANA ŠIMIĆ - SOPRAN

Nastup u Zlatnoj dvorani
Musikverein u Beču

Vedrana Šimić je rođena u Tuzli 1979. godine gdje je završila osnovnu i srednju školu. Studirala je tri godine na Muzičkoj akademiji u Sarajevu u klasi prof. Paše Gackić. Diplomirala na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi prof. Mire Zidarić Orešković 2003. godine. Za vrijeme studija bila je stipendistica Muzičke akademije u Sarajevu, Sveučilišta u Zagrebu kao jedan od najboljih studenata te stipendistica HKD Napredak. Ostvarila brojne uloge u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu i Sarajevskoj operi kao i koncertne nastupe širom Europe. Za arhiv HRT-a snimila je petnaestak pjesama hrvatskih skladatelja uz pratnju orkestra i klavira. Na natjecanju mladih hrvatskih opernih pjevača u Zagrebu 2005. gdje je počasni član žirija bio umjetnički direktor Milanske Skale, dobitnica je stipendije Zagrebačke opere. Već drugu godinu stipendistica je CEE MUSIKTHEATER u Beču.

HG: Vedrana, možete li nam nešto ispričati o počecima vaše umjetničke karijere. Obično ljudi kažu da je svaki početak težak, je li tako i u vašem slučaju?

VEDRANA: Ja sam još kao sasvim mala djevojčica znala što želim biti iako me nitko u obitelji nije usmjeravao za taj poziv. Slušanje takve glazbe u našoj obitelji nije se njegovalo. To je Božji dar i vjerujte mi kada čovjek nešto želi, kada ima cilj - onda ništa nije teško. Tako je bar u mom slučaju, a prošla sam sve i svašta. Sve je počelo u crkvi sv. Franje u Šikari s tadašnjim kapelanom fra Marijanom Dadićem i pjevanjem u dječjem crkvenom zboru "Zlatnoj harfi".

HG: Školovali ste se u Tuzli, Sarajevu i Zagrebu. Iako trenutačno živite u Zagrebu vezani ste uz sva tri grada. Možete li nam reći kako?

VEDRANA: Naravno da sam vezana. Tuzla je grad u kojem sam rođena, tu je moja obitelj, rodbina, prijatelji, drage ulice. Kad god imam vremena dođem ovamo. U Sarajevo se uvijek rado vratim i često gostujem u Operi i Filharmoniji. A Zagreb je moj drugi dom. Grad u kojem se osjećam dobrodošlom i cijenjenom, gdje imam velike mogućnosti za profesionalno usavršavanje i umjetničko dozrijevanje. Zagrebačka opera kotira vrlo visoko u opernom svijetu i velika mi je čast da me angažiraju već četvrtu sezonu.

HG: Većina manifestacija i događaja koje organizira HKD Napredak nezamisliva je bez Vašega nastupa. Možete li nam reći kakva je veza između Vas i Napretka?

VEDRANA: Danima bih mogla pričati o Napretku i meni. Napredak ima veliku ulogu u mojoj karijeri. Od obnove Napretka član sam tog društva. Pjevala sam u djevojačkom zboru kojega je vodio prof. Čestmir Mirko Dušek. S tim zborom sam imala i svoj prvi solistički nastup, kojeg nikada neću izbrisati iz sjećanja. Bila sam toliko bolesna da sam

sam pri tom izvodila djela tuzlanskog kompozitora Asima Horozića. Ili, koncert u Londonu posvećen jednoj od najvećih hrvatskih opernih diva Milki Trnini, povodom stote obljetnice od njenog prvog nastupa u londonskoj operi Covent Garden. Manje je poznato da je Milka Trnina svoju imovinu ostavila HKD Napredak.

Natjecanje HNK Zagreb 1.10. 2005.

mimikom zamolila prof. Duška da me zamijeni moja draga i cijenjena kolegica Ivana Ivaković-Kladarin. Kako je koncert tekao došla je i moja točka na red, ja sam izišla na pozornicu, a profesor se doslovce izbezumio onome što je mislio da slijedi, a ja sve otpjevam najzdravijim tonom, bez greške i treme, vratim se na mjesto i opet bez glasa budem. Eto, takva sam vam ja - što naumim to i ostvarim. Za vrijeme studija sam cijelo vrijeme bila stipendistica Napretka, zahvaljujući prije svega prof. Franji Topiću, fra Martinu Antunoviću, g. Miroslavu Petroviću, g. Jurju Novoselu, svim svećenicima Samostana u Tuzli i mnogim drugima koji su u meni vidjeli potencijal. Napredak je izdao i moj CD s pjesmama bosansko-hrvatskog skladatelja Milana Prebande.

HG: Vaši nastupi uvijek su zapaženi i od publike dobro prihvaćeni. Naravno, mi govorimo na osnovu onoga što smo mogli vidjeti ovdje u našem gradu. Ne sumnjamo da je tako i što se tiče drugih gradova. Koji nastup će Vam ostati kao poseban u sjećanju?

VEDRANA: Svaki mi je moj nastup poseban. Postoje oni koji su značajniji za moju karijeru, ali svakome nastupu prilazim s istom odgovornošću, istim studioznim pripremama i velikom ljubavlju, nalazio se on u Svilaju kod Odžaka, Beču ili Londonu. Da kažem da nisam bila ponosna kada sam izašla na pozornicu najprestižnije koncertne dvorane u svijetu, Zlatne dvorane Music-Vereina, mnogima poznate po novogodišnjim koncertima koji se tradicionalno svake godine 01. siječnja prenose uživo širom svijeta, lagala bih. A da spomenem da

HG: Vi ste prava umjetnica i mnogi ljudi koje poznajem jako su ponosni na Vas. Mi koji Vas poznajemo znamo i da ste nenametljivi i jednostavni, uvijek dostupni za razgovor što nije slučaj s ljudima koji se čak ne mogu ni mjeriti s Vašom veličinom. Naravno, to Vas u našim očima oslikava još sjajnijom. Vjerujem da su među najponosnijim na Vas vaši ukućani. Jesam li u pravu?

VEDRANA: Ne smatram se ni po čemu drugačijom od drugih, ni većom, što naravno ne znači da se osjećam bezvrijednom i da nemam samopouzdanje. Radim kao i svatko drugi, možda jedino moj poziv pobuđuje veće zanimanje jer je neuobičajen i ima neku bar meni drugačiju dimenziju, a i javan je. A što se tiče moje obitelji, moja majka je toliko zavoljela operu, sve moje uloge zna napamet i toliko je istančala svoj glazbeni ukus da s pravom mogu reći da je nepogrešiv "glazbeni kritičar". Baka se uvijek sekira da ne ostanem bez glasa, kaže da previše "vrištim". Jesu li ponosni, najbolje da pitate njih.

HG: Traži li Vaše zanimanje puno odricanja?

VEDRANA: Ne bih rekla da je to odricanje, to je samo drugačiji način života. Nastojim uvijek paziti na temperaturu prostora u kojem se nalazim, je li propuh, kako sam odjevena, je li zadimljeno, bučno, da ne pričam previše i trošim glas, što pijem, jedem. Izbjegavam sve što bi moglo štetiti mom glasu. Potrebno je i puno sna. Mnogi ne bi vjerovali, ali ljudi koji se bave ovim pozivom često su usamljeni, često i ne vide gradove u kojima gostuju. Velik, naporan i dugotrajan je proces stvaranja

nja jedne uloge, jednog večernjeg koncerta. To su sati vježbanja glasa, tekstova, jezika, zatim režija i koreografija koje od nas traže redatelji. Ali se sve zaboravi na kraju kada dođe scena i publika.

HG: Kakvi su Vam planovi? Ima li nešto što planirate realizirati u skorije vrijeme, a da to želite podijeliti s čitateljima Hrvatskog glasnika?

VEDRANA: Ako Bog da zdravlja, u Zagrebu me očekuju veliki projekti, u Sarajevu reprizirani reper-toar, u Rijeci premijera Ere s onoga svijeta, uloga Đule koja je meni iznimno draga i pjevam je već u trećoj produkciji. Spominju se i nastupi u Americi, Maleziji, Kataru, Pakistanu... te nastup koji s nestrpljenjem očekujem, a to je tradicionalni Božićni koncert u Tuzli, 22. 12. 2007. i još mnogo toga.

HG: Na kraju, ne mogu, a da Vas ne pitam. Da niste otišli u Zagreb, gdje biste gradili svoju karijeru? Zapravo, interesira me mogu li umjetnici poput Vas uspjeti i u BiH ili pak im druge zemlje nude bolje mogućnosti?

VEDRANA: BiH ima jednu operu koja radi u vrlo teškim uvjetima. Nedostaje novac za vlastiti orkestar, dirigenta, korepetitore, još solista. Tri predstave mjesečno jako su malo, a opet nevjerojatno kako i u takvim uvjetima moji kolege pjevaju odlično. Ne možete zamisliti kakvi su to umjetnici,

Natjecanje HNK Zagreb 1.10. 2005.

ne bi se postidjeli otići i predstaviti se bilo gdje. Divim im se! Samo, za njih se previše ne zna, jer mi smo takav narod da uvijek treba otići drugo nekamo, uspjeti, dokazati se - tek onda kažu: "Znate, ovaj je iz Bosne!"

Ankica Stjepić-Čosić

Danima bih mogla pričati o Napretku i meni. Napredak ima veliku ulogu u mojoj karijeri. Od obnove Napretka član sam tog društva. Pjevala sam u djevojačkom zboru kojega je vodio prof. Čestmir Mirko Dušek. S tim zborom sam imala i svoj prvi solistički nastup, kojeg nikada neću izbrisati iz sjećanja...

NASTANAK SUVERENE HRVATSKE

Novi višestranački Sabor zasjedao je prvi put 30. svibnja 1990. godine * Za predsjednika Sabora izabran je Žarko Domljan, za predsjednika Vlade Stipe Mesić, a za predsjednika Predsjedništva Hrvatske Sabor je imenovao Franju Tuđmana

PIŠE: Zdenko Samardžija

Hrvatski su političari u XX. stoljeću više puta pokušavali uspostaviti nacionalnu državu. Nakon raspada Austro-Ugarske Monarhije 1918. godine svjetske velesile nisu bili sklone samostalnoj hrvatskoj državi, niti su joj povijesne okolnosti išle u prilog.

Ni 1941. godine uspostava neovisne države nije uspjela - novi politički gospodari Europe uspostavili su totalitarnu Nezavisnu Državu Hrvatsku, koja nije ispunila narodna očekivanja.

Nakon raspada nacističkoga sustava 1945. godine, Hrvatska je ušla u sklop socijalističke Jugoslavije - još jedne nedemokratske tvorevine. Devedesetih godina XX. stoljeća, kada je u Europi propao socijalistički sustav, sazreli su i vanjski i unutarnji uvjeti za stvaranje demokratske Hrvatske.

PROMJENE U JUGOSLAVIJI: Konačan kraj Hladnoga rata i slom socijalizma u istočnoeuropskim zemljama potaknuli su promjene i u socijalističkoj Jugoslaviji. Politički je život u zemlji 80-ih godina bio iznimno živ. Mnogo različitih političkih ideja i mogućih rješenja krizne jugoslavenske

situacije potaknuli su osnivanje niza stranaka u Hrvatskoj. Nakon HSLS-a, osnovane su i druge stranke: Hrvatska demokratska zajednica, s *Franjom Tuđmanom* na čelu, Hrvatska narodna stranka sa sudionicima "Hrvatskog proljeća" *Savkom Dabčević-Kučar* i *Mikom Tripalom* na čelu, Hrvatska seljačka stranka itd.

PRVI VIŠESTRANAČKI IZBORI: Prvi višestranački izbori u Hrvatskoj očekivani su s velikim zanimanjem. Održani su 22. travnja 1990. godine, a na njima su sudjelovale mnogobrojne nove stranke, kao i Savez komunista Hrvatske koji je preimenovan u Savez komunista Hrvatske - Stranka demokratskih promjena. Na izborima je pobijedila Hrvatska demokratska zajednica. Nakon četrdeset i pet godina apsolutne dominacije komunističke stranke prijenos vlasti u Hrvatskoj obavljen je mirno i bez izgreda.

SABOR I VLADA: Novi višestranački Sabor zasjedao je prvi put 30. svibnja 1990. godine. Taj dan obilježava se kao Dan državnosti. Za predsjednika Sabora izabran je *Žarko Domljan*, za predsjednika Vlade *Stipe Mesić*, a za predsjednika Predsjedništva Hrvatske Sabor je imenovao Franju Tuđmana. Na početku rada Sabor je iz imena Socijalističke Republike Hrvatske izbacio riječ socijalistička - čime novo ime države postaje Republika Hrvatska.

HRVATSKI USTAV: Iste se godine pristupilo i izradi novoga hrvatskog ustava. On je prihvaćen 22.

prosinca 1990. godine. Ustavom je Republika Hrvatska ustanovljena kao nacionalna država hrvatskoga naroda i država pripadnika ostalih naroda i manjina koji su njezini državljani. Hrvatska je proglašena jedinstvenom i nedjeljivom demokratskom i socijalnom državom. Ustavom se jamči sloboda mišljenja i izražavanja misli, sloboda tiska i govora. Kažnjivim se proglašava pozivanje ili poticanje na nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju. Jamči se pravo vlasništva i proglašava nepovredivost vlastitoga doma.

Iz Ustava Republike Hrvatske:
"Sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštivanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, očuvanje prirode i čovjekova okoliša, vladavina prava i demokratski višestranački sustav najviše su vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske (...).

Gradani Republike Hrvatske imaju sva prava i slobode, neovisno o njihovoj boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama. Svi su pred zakonom jednaki (...).

Jamči se sloboda mišljenja i izražavanja misli. Sloboda izražavanja misli obuhvaća osobito slobodu tiska i drugih sredstava priopćavanja, slobodu govora i javnog nastupa i slobodno osnivanje svih ustanova javnog priopćavanja."

PREGOVORI O BUDUĆNOSTI JUGOSLAVIJE

Čak 93% građana, koji su izašli na referendum u Hrvatskoj, odlučilo se za rješenje prema kojem Hrvatska kao samostalna država može stupiti u savez s ostalim suverenim državama * Međutim, građani Republike Hrvatske s područja Knina i okolice, većinom srpske nacionalnosti, nisu se odazvali pozivu na referendum

Zbivanja u socijalističkoj Jugoslaviji, međutim, nisu išla u prilog razvoju situacije u Hrvatskoj. Na sjednicama Predsjedništva Jugoslavije, pokušavalo se odlučiti kakav će oblik socijalistička Jugoslavija imati u budućnosti.

Ti su pregovori bili mukotrpn i dugi. Slovenija i Hrvatska su predlagale da Jugoslavija postane konfederacija. Prema tom bi prijedlogu svaka republika bila suverena na svom području. Srbija i Crna Gora su predlagale da se postojeća jugoslavenska federacija više centralizira u unutarnjoj upravi. Ni jedna od dviju strana nije bila spremna na ustupke.

REFERENDUM: Političko je vodstvo u Hrvatskoj 19. svibnja 1991. godine organiziralo referendum na kojem su se građani Hrvatske izjašnjavali žele li da Hrvatska ostane u Jugoslaviji kao jedinstvenoj saveznoj državi, ili da kao suverena i samostalna država stupa u savez s ostalim suverenim državama. Čak 93% građana, koji su izašli na referendum, odlučilo se za rješenje prema kojem Hrvatska kao samostalna država može stupiti u savez s ostalim suverenim državama.

Na temelju referenduma, Sabor je 25. lipnja 1991. godine donio Deklaraciju o uspostavi suverene i samostalne Republike Hrvatske.
OTPOR USPOSTAVI REPUBLIKE HRVATSKE: Na svibanjski referendum u Hrvatskoj nisu izašli svi građani Republike Hrvatske. Stanovništvo s područja Knina, koje je većinom bilo srpsko, nije se odazvalo. Još u veljači 1991. godine Skupština Općine Knin proglasila je svoje odvajanje od Republike Hrvatske i osnivanje Srpske autonomne oblasti Krajina.

Radikalni srpski političari, u to vrijeme okupljeni u vrhu Srpske demokratske stranke, među kojima su se posebno isticali: *Jovan Rašković*, *Milan Martić* i *Milan Babić*, iskoristili su donošenje novoga hrvatskog Ustava da bi širili nesigurnost u područjima Hrvatske pretežno naseljenim srpskim stanovništvom. Tvrdili su da će Republika Hrvatska uskoro postati država slična Nezavisnoj Državi Hrvatskoj iz Drugoga svjetskog rata. Plašeci srpsko stanovništvo da će kao i u NDH, u Republici Hrvatskoj zaredati progoni Srba, poigravali su se s još uvijek živim sjećanjima ljudi na rasne progone iz vremena NDH.

PROPAGANDA URODILA PLODOM: Istodobno, beogradski tisak i televizija također su podsjećali na vrijeme Pavelićevih progona i otvoreno uspoređivali ustaški režim s novom hrvatskom vlasti. Uz pojedine neodmjerene i neprimjerene izjave s hrvatske strane, propaganda je urodila plodom - među srpskim stanovništvom. Među srpskim stanovništvom proširio se nemir. *Slobodan Milošević* je također, zajedno s mnogim drugim srpskim političarima otvoreno zagovarao ideju velike Srbije.

HRVATSKA RIJEČ

Dan pobjede i Dan zahvalnosti

svečano je proslavljen u Hrvatskoj

Hrvatska je svečano obilježila 5. kolovoza 2007. dvanaestu obljetnicu "Oluje", vojno-redarstvene akcije planirane radi oslobođenja hrvatskoga teritorija i Dan pobjede i domovinske zahvalnosti

Organizirane su tri proslave Dana pobjede i domovinske zahvalnosti.

- Središnja proslava bila je u **Kninu**. Slavili su zajedno i vlast i oporba. Državni vrh je na kninskoj tvrđavi odao počast hrvatskoj himni i zastavi. Program proslave: polaganje vijenaca na groblju, mimohod branitelja, izložba Hrvatski ratni plakat, podizanje državnoga stijega i sveta misa za Domovinu.

- U **Sinju** svečano slavije za Alku. Od ranog jutra Sinj i cetinski kraj slavili su 292. Alku, Dan pobjede i domovinske zahvalnosti. S utvrde Grad odjekivali su pucnji mačkula, sjećanje na veličanstvenu obranu Sinja od Turaka 1715. godine. Kod spomen-obilježja poginulim braniteljima Domovinskog rata iz cetinskoga kraja, vijence su položili predsjednik RH Stjepan Mesić, pokrovitelj Alke, i predsjednik Sabora Vladimir Šeks. Oni su s predsjednikom Vlade dr. Ivom Sanaderom, zastupnicima, ministrima, veleposlasticima, prisustvovali Alki.

- U **Čavaglavama** je služena Sveta misa zahvalnica u crkvi sv. Ilije. Na velikom platou pored crkve održna je velika narodna proslava Dana pobjede.

Vrhunac proslave u Čavaglavama je bio navečer Veliki koncert Marka Perkovića Thompsona i prijatelja pred oko pedeset tisuća ljudi.

Hrvati su dostojno i svečano proslavili Dan pobjede u zemlji i u inozemstvu.

Beograd i predstavnici Srba u Hrvatskoj optužili su Oluju, manipulirajući hrvatskim Srbima, a zaboravljajući ogromne hrvatske žrtve nakon srpske agresije na Hrvatsku.

Predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić oštro je odgovorio na srpske optužbe: "Dobro je da u Srbiji shvate da je Milošević bio taj koji je Hrvatskoj nametnuo ratnu opciju, no to nije mogao sam učiniti, a oni koji su birali njega i njegovu ratnu opciju moraju znati i da odgovaraju za posljedice".

Večernji list

Nakon što je Iliji Jurišiću produžen pritvor, načelnik Jasmin Imamović najavio

MIRNIM PROSVJEDIMA za oslobađanje Jurišića

Zvanično je potvrđeno da je Iliji Jurišiću, bivšem predsjedavajućem Općinskog vijeća Tuzla pritvor u beogradskom okružnom zatvoru produžen za još tri mjeseca. "Oni tamo drže nevinoga čovjeka i nemaju nikakvih dokaza da je on kriv" kazao je Jasmin Imamović, načelnik Tuzle. Čak ni Ministar Pravde BiH Bariša Čolak nije uspio postići nikakav pozitivan ishod sastanka između Ministarstava Pravde BiH i Srbije održanom u Beogradu u slučaju Jurišić. Predstavicima Bosne i Hercegovine samo je obrazložen predmet protiv Jurišića uz napomenu da se ne mogu izručiti predmeti za koje prijeti kazna zatvora duža od deset godina. Kako su naveli iz Ministarstva pravde BiH do ustupanja predmeta ne može doći bez suradnje Srbije, jer nijedna zemlja nema mogućnost utjecati na zakonodavstvo druge, niti je prisiliti na bilo kakve poteze. Međutim, kako je kazao Ministar Pravde BiH Bariša Čolak, stav je pravosuđa Republike Srbije da nisu u stanju izručiti Iliju Jurišića, s tim da će oni učiniti sve da se taj postupak što prije završi, što bi

"U toj njihovoj strategiji oni su imali i prednosti, jer su naslijedili svo naoružanje četvrte vojne sile u Europi, a protiv sebe su imali nenaoružane civile. Sada žele dokazati da je žrtva odgovorna za ono što su oni žrtvi učinili."

značilo da će onda pravosuđe Republike Srbije dalje odlučiti šta će biti s tim postupkom. Načelnik Imamović izrazio je svoje ogorčenje srbijanskim pristupom, naglasivši da je uhićenje Jurišića dokaz da je Beograd putem Karadžića i Miloševića imao namjeru okupacije gradova i etničkog čišćenja. "U toj njihovoj strategiji oni su imali i prednosti, jer su naslijedili svo naoružanje četvrte vojne sile u Europi, a protiv sebe su imali nenaoružane civile. Sada žele dokazati da je žrtva odgovorna za ono što su oni žrtvi učinili," dodao je ogorčeno Imamović. Jurišić je pritvoren uz smiješnu optužnicu da je prilikom sukoba na Brčanskoj maliti 15. svibnja 1992. godine sudjelujući u obrani Tuzle od agresije koristio nekonvencionalna borbeno sredstvo. Jurišić koji je u proteklom ratu bio samo jedan od onih koji su obranili BiH imao je tu nesreću da se u pogrešno vrijeme nađe na pogrešnom mjestu i da postane talac srbijanskog

režima koji ga koristi kako bi stvorio iskrivljenu sliku o odgovornosti za počinjene zločine. O srbijanskom režimu, koji još uvijek nosi hipoteku zločinačkog i koji se ne može tek tako odreći metoda koje su korištene za vrijeme režima Slobodana Miloševića nema se što novo reći, ali o ponašanju vlasti u BiH, koje su jednog svog državljanina tako licemjerno izdale, ima i te kako. "Po nekakvoj njihovoj prijavi koju su prvobitno stvorili Karadžić i Mladić, a ovi sadašnji ga vode i po toj prijavi nevini Ilija Jurišić leži u kazamatima beogradskog režima koji su među najgorima u Europi. Velika je sramota Europe što je Tadiću dodijelila nagradu za ljudska prava i slobode. Neka malo odu tamo i vide strašne srbijanske kazamate, jednog totalitarnog režima" kazao je Imamović dodavši da očekuju oštriju aktivnost pravosudnih organa BiH. Naime, dok su naši parlamentarci na nezaslužnim godišnjim odmorima po Jadranskom i drugim morima, a koje plaćaju naši građani, nevin čovjek već četvrti mjesec trune u zatvoru, a da se nitko u Sarajevu pretjerano ne uzbuđuje. Sve do sada poduzeto, a može se svesti na tri do četiri ispisana papira uslijedilo je nakon pritisaka iz Tuzle koja se pokušava umiriti stvaranjem privida da se nešto na ovom slučaju radi. Prava istina je da gotovo ništa nije urađeno i da je izdaja jedina riječ kojom se može opisati ponašanje BH vlasti. Što će Tuzla poduzeti nakon posljednjeg šamara iz Beograda, uvijena diplomacija i moljakanja nisu dala nikakve rezultate, očito je da treba nešto više jer se u Beogradu ne pokušava osuditi samo Ilija Jurišić, nego Tuzla kao sredina koja je u nenormalnim ratnim uvjetima sačuvala dostojanstvo i dokazala da je multikulturalni život moguć. "Nadali smo se da mu neće produžiti pritvor, velik je pritisak građana Tuzle na demonstracije i veću aktivnost na pritisku Međunarodne zajednice jer to je jedna velika nepravda nanijeta Tuzli i građanima Tuzle" zaključio je Imamović. Iako su i ministri Pravde BiH i Srbije razgovarali o izručenju Jurišića, ipak nije postignut nikakav pozitivan dogovor, osim da će Pravosuđe Srbije sve učiniti da se slučaj Jurišić što prije riješi. Upravo suprotno od onoga što je u ratu pokušavao dokazati beogradski režim i na što je potrošio milijune dolara, neprocjenjivu vrijednost vojne opreme i što je najbolnije, veliki broj mladih života svojih građana.

Piše: Maja Nikolić

Reforma obrane u BiH Ustrojene brigade Oružanih snaga BiH

Iako studenti i Univerzitet u Tuzli traže da se kasarna Husein kapetan Gradašćević pretvori u studentski kampus, a da komanda 5. pješadijske brigade bude preseljena u bazu Orao na Dubravama, koju su međunarodne vojne snage nedavno predale OS BiH, Marina Pendeš je navela da se to može desiti jedino ako Predsjedništvo BiH izmijeni postojeću odluku. Govoreći o višku imovine, Pendeš je navela da je Vijeće ministara BiH dalo suglasnost da se dio baze Orao preda JP Međunarodni aerodrom Dubrave.

U okviru reforme obrane u BiH, u srpnju ove godine u kasarni Husein kapetan Gradašćević u Tuzli izvedena prva smotra pete pješadijske brigade OS BiH čije će sjedište biti u Tuzli, a upriličena su postrojavanja brigada i u Banjaluci i Čapljini. Postrojavanjem brigada reforma obrane u našoj zemlji je došla do pola puta, a konac reformi se očekuje do prosinca ove godine. U rujnu se očekuje popunjavanje brigade taktičke podrške i brigade zračnih snaga, do studenog će biti formirane jedinice koje su pod komandom za podršku.

Smotri u Tuzli prisustvovali su načelnik Oružanih snaga (OS) BiH, Sifet Podžić i zamjenik ministra obrane BiH, Marina Pendeš, te predstavnici međunarodnih snaga i kantonalne vlasti.

"Pred nama je dosta izazova jer biti spreman za operacije podrške miru i kolektivne sigurnosti, obranu, pomoć civilnim društvima u slučaju prirodnih katastrofa, protivmimske akcije i druge međunarodne obaveze BiH znači uspostaviti novu organizaciju i prihvatiti novi sistem edukacije. Prihvatite nove standarde, učite engleski jezik i gradite profesionalne međuljudske odnose kakvi moraju vladati u vojsci jedne države" poručio je Podžić pripadnicima pete pješadijske brigade, koja broji 1400 vojnika.

Zamjenik ministra obrane BiH, Marina Pendeš konstatala je da BiH teži da svaka jedinica Oružanih snaga BiH bude ustrojena po standardima koji će osigurati ulazak u NATO savez.

"Moramo biti svjesni da je članstvo u Partnerstvu za mir samo prva faza i potvrda dobro odrađenog procesa. Veliki su izazovi pred nama kako bismo što prije ispunili sve uvjete i postali punopravna članica NATO saveza. Opredijeljenost za NATO jest opredijeljenost za koncept kolektivne sigurnosti, ali taj koncept znači da BiH mora dati doprinos kolektivnoj sigurnosti" konstatala je Pendeš.

Premijer Republike Srpske, Milorad Dodik je u Beogradu sredinom kolovoza konstatalo da bi Oružane snage BiH trebalo ukinuti, jer njima rukovodi NATO savez. Takve tvrdnje odbacio je prvi zamjenik Visokog predstavnika Raffi Gregorian prilikom posjete bazi Komanči kod Živinica, navodeći da su državni parlamentarci prije dvije godine odlučili da BiH ima vojsku, a da je cilj ulazak u NATO. A uvjet za to je da OS BiH budu kompatibilne s ostalim članicama NATO-a.

"Živimo u opasnom svijetu i kada govorimo o globalnim opasnostima, kao što je terorizam i opasnost od oružja masovnog uništenja. Ne postoji nijedna zemlja koja se sama može nositi s tim opasnostima. I mislim da je smiješno očekivati da ćete, ako ukinete vojsku, prestati biti meta tih globalnih opasnosti" odgovorio je Gregorian na prijedlog o demilitarizaciji BiH.

J. Šarac

ISKRE TOPLOG TUZLANSKOG LJETA UDARI NA MULTIKULTURALNOST TUZLE

S prvim ljetnim temperaturama obično se nagovještava sezona godišnjih odmora, kojima se mogu radovati oni sretnici koji u zemlji totalnih paradoksa, poput ove naše imaju kakav takav posao. Koliko je on plaćen ili ne, te ispunjavaju li poslodavci svoje zakonske obveze prema radnicima ostavimo za neku drugu priču. Jedno je sigurno: svakojaka politička zbivanja iz dana u dan ne jenjavaju. Čini se da ih je više u ovo ljetno vrijeme, negoli za vrijeme ostalih godišnjih doba.

Tuzla se u zadnje vrijeme nalazi u fokusu političkih zbivanja. Hapšenja, izjave vjerskih lidera, preustroj Općine u Grad ionako još više podižu stupnjeve na termometru. Ilija Jurišić, bivši predsjedavajući općinskoga Vijeća već se dva mjeseca nalazi u beogradskom pritvoru. Mnogi s razlogom sumnjaju da je na sceni ponovno pritisak na Tuzlu u režiji Beograda, s ciljem da se pokuša za sva vremena uništiti multikulturalnost ovoga Grada. **Željko Komšić**, hrvatski član predsjedništva, tijekom nedavne posjete Tuzli naglasio je da *"hapšenje Jurišića, kao i ponovno aktualiziranje priče o ulozi Selima Bešlića i ostalih u obrani Tuzle predstavlja policijsko-obavještajnu kombinaciju koja dolazi iz Beograda"*. Komšić ističe da njegov zahtjev upućen Tužiteljstvu BiH ima samo jedan cilj. Od Tužiteljstva traži da se Ilija Jurišić izruči organima BiH. Paradoksalno je da se pokušava iskriviti slika o obrani Tuzle, i sada već povijesnome 15. svibnju 1992., koji je mogao završiti tragično za sve građane Tuzle i zauvijek uništiti priču o multikulturalnosti ovoga Grada. To bi vjerojatno i odgovaralo onima kojima i danas multikulturalne konture Tuzle predstavljaju trn u oku. Na njihovu žalost, Tuzla se obranila zahvaljujući vojnicima koji su bili svih konfesija. Paradoks je još veći ako uzmemo u obzir činjenicu da još nitko nije odgovarao za masakr nad nevinom omladinom ovoga grada na tuzlanskoj Kapiji svibnja 1995. godine.

Jasmin Imamović, tuzlanski gradonačelnik nedavno je poručio da *"nikada neće i ne smije proći teza o ugroženosti bilo kojeg naroda u Tuzli, što uporno ponavljaju određeni vjerski lideri"*. Imamović naglašava *"Oni plasiraju lažne priče kako se ispod Pravoslavne crkve u centru grada grade garaže, te da su ćirilčne knjige izbačene iz tuzlanske biblioteke"*.

Imamović smirujući situaciju građanima Tuzle poručuje da oni koji žele uništiti multikulturalnost Tuzle, prepoznatljivu i van granica države, u svojim nakanama nikada neće uspjeti.

U cijeloj ovoj priči nikako ne treba zanemariti činjenicu da je u Tuzli 25% miješanih brakova, što je najbolji odraz multikulturalnosti ovoga grada.

Tuzlanska multikulturalnost uspjela je odoljeti svim ratnim nedaćama. Uspjela je da se u gradu ljudi ne etiketiraju po tome jesu li Hrvati, Bošnjaci, Srbi, Židovi, ili neki peti, deseti, lijevi, desni...

Kada je odoljela naletu ljudske gluposti i nacionalizma za vrijeme devedesetih, nema razloga da priča o multikulturalnosti ovoga grada bude uništena u prvoj deceniji 21. stoljeća bez obzira na raznorazna podmetanja.

Priča o strukturi Tuzle kao Grada čini se postaje sve zanimljivija. Općinsko vijeće kao nadležni organ većinom vijećničkih glasova izglasalo je Odluku da Tuzla bude Grad bez više Općina. Od 30 vijećnika 28 je bilo za, dvoje vijećnika bilo je suzdržano. Ovih dana aktualno je pitanje da se Tuzla kao Grad preustroji u više Općina, što prema riječima načelnika Imamovića *"predstavlja nasilje koje neće proći"*. Ponajviše zbog toga što se građani ovoga Grada ne žele dijeliti niti po kojem ključu. A najmanje onom konfesionalnom. Nema sumnje da je tuzlansko ljeto toplije i politički zanimljivije nego ikada ranije. Pitanje je samo kakve će nam sunčane zrake biti. One koje predstavljaju izravnu opasnost za dobivanje sunčanice, ili ugodno kupanje na tuzlanskom ponosu - Panonskom jezeru...

Džanan RIBIĆ

Je li svinjogojstvo nepoželjno u Tuzlanskom kantonu? MINISTAR STOČARE DIJELI PO VJERI I NACIJI

Za svu je stoku preventivna vakcinacija besplatna, dok vlasnici svinja plaćaju 5 KM po grlu, a iz poticajnih sredstava svinjari ne dobivaju ništa

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona Hrvate i Srbe smatra građanima drugog reda, a to se ogleda u tome da uopće ne podstiče uzgoj svinja, unatoč tome što je Vlada TK u proračunu za ovu godinu predvidjela 7,5 milijuna maraka za subvencioniranje u ovoj oblasti poljoprivrede.

Vlasnici svinja drže da je to svojevrsan vid segregacije na nacionalnoj i vjerskoj osnovi, a što je najzanimljivije, podršku u ovakvim shvaćanjima politike resornog kantonalnog ministarstva, daju im uzgajivači stoke iz reda Bošnjaka.

"Netko nas želi dijeliti po vjeri i naciji, pa i po vrsti stoke, ali to nećemo dozvoliti i borit ćemo se svim dozvoljenim sredstvima" drži Mato Lovrić iz Tuzle, inače predsjednik Federalne sekcije za svinjogojstvo Udruge poljoprivrednika BiH.

Svinjarima ni marke poticaja

Lovrić tvrdi da već dvije godine nitko od uzgajivača svinja s područja ovog kantona nije dobio niti marku za poticaj ove grane poljoprivrede. On navodi još neke primjere kojima teško optužuje bivšeg ministra u vladi TK, Ševala Suljkanovića, kao i sadašnjeg, Amira Hasića.

"Za prevenciju liječenja stoke odobreno je oko 600.000 maraka i vakcinacija ovaca, krava i druge stoke potpuno je besplatna, dok vlasnici svinja moraju plaćati 5 KM po grlu. U ovom dijelu BiH ima

Optužbe na račun ministra Hasića - Mato Lovrić i Mevludin Ikanović
(Foto: Miro Petrović)

oko 20.000 svinja i ako se s ovakvom praksom nastavi, proizvodnje neće biti ni za obiteljske potrebe" navodi Lovrić.

Njegove navode potvrđuje Mevludin Ikanović iz Kalesije, predsjednik Federalne sekcije ovčarstva Udruge poljoprivrednika BiH.

"Mi smo uzgajivači stoke i ne želimo se dijeliti po nacionalnom ključu jer nas u životu pritišću isti problemi. Tijesno suradjujemo u nastojanjima da ostvarimo bolje uvjete za razvoj grane kojom se bavimo. Na žalost, u spomenutom ministarstvu ljude dijele na vjerski, nacionalno i stranački podobne, a istodobno pojedinci samo gledaju kako će sebi strpati u džep nezasluzeno stečene novce" kaže Mevludin Ikanović.

"Mi smo uzgajivači stoke i ne želimo se dijeliti po nacionalnom ključu jer nas u životu pritišću isti problemi. Tijesno suradjujemo u nastojanjima da ostvarimo bolje uvjete za razvoj grane kojom se bavimo. Na žalost, u spomenutom ministarstvu ljude dijele na vjerski, nacionalno i stranački podobne, a istodobno pojedinci samo gledaju kako će sebi strpati u džep nezasluzeno stečene novce" kaže Mevludin Ikanović.

Gdje odlaze milijunska sredstva?

Već četiri godine Ikanović, Lovrić i ostali iz Udruge pokušavaju doći do podataka gdje su otišla milijunska proračunska sredstva za poticaj poljoprivrede, ali ih u Ministarstvu kriju kao zmija noge. Navode primjer da se odabranim osobama

Hasić spominje koze i konje

Kantonalni ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Amir Hasić, kaže kako *"zna odakle vjetar puše"* i objašnjava:

"Nema poticaja ni za koze i konje, a ne samo za svinje. Ne prakticiramo odobravati subvencije za nešto što osigurava federalna vlada" izjavio je prilično arogantni ministar Hasić, ne shvativši kakvu je nebulozu izrekao, jer se uzgojem konja nitko i ne bavi, a u domaćinstvima koja ih imaju za vuču, nitko ih ne drži radi klanja i prehrane.

S druge strane, ako je točno rečeno što je Hasić rekao o dvostrukom subvencioniranju, kako to da Ministarstvo stimulira uzgoj ovaca i krava, kada i taj segment potiče federalna vlada! (mp)

odobravaju poticajna sredstva na fiktivno prikazani broj grla kojih, u stvari, uopće nemaju.

"Lani sam imao 50 krmača i oko 500 prasića, a zbog ovih problema trenutno imam samo 15 krmača i plašim se da ću i njih morati ubiti. Upućuju me da sredstva za poticaj svinjogojstva tražim od federalne vlade, a ne vidim razlog da u FBiH ima novaca za uzgoj svinja, a u TK nema. Pa, ne mogu nas dijeliti po svinjama i ovcama" komentira Mato Lovrić.

Uzgajivači stoke planiraju niz radikalnih mjera kako bi ostvarili svoja prava, a kažu, da će ako bude trebalo organizirati masovne prosvjede pozvati i građane da ih podrže. Dok rintaju za svaki zaradeni dinar, netko njihov trud bagatelise, a evo i uvodi segregaciju među uzgajivače.

Miro Petrović

ZAGREB

Narodne nošnje, glazba i igre na međunarodnoj sceni

Nastup izvorne folklorne skupine Husino, koja vrijedno radi u okrilju Društva "Hrvatski dom" Tuzla, na 41. internacionalnoj smotri folkloru u Zagrebu, 22. srpnja 2007. godine, još jednom je pokazao vrhunski kvalitet narodnih umjetnika. Hrvatske nošnje, izvorna glazba i igre ove vrijedne husinske skupine oduševili su brojnu publiku, stručni organizacijski tim Smotre i ostale sudionike. Ponesena zanosnom i opojnom svirkom Husinjana,

skladnim koracima igračica i igrača narodnih kola i ushićena kreacijama izvornih hrvatskih nošnji iz Husina, brojna zagrebačka publika na Trgu Bana Jelačića i na otvorenoj sceni kod Markova trga nije štedjela dlanove. Svako kolo je bilo praćeno burnim pljeskom, a zadovoljstvo je bilo čuti komentare nepristrane publike kako bi se Husinke i Husinjani zakitili srebrnim ili zlatnim odličjem da je Smotra bila natjecateljskog karaktera.

Od gospodina **Franje PAVLOVIĆA**, predsjednika ove udruge doznali smo informaciju da sve tri generacije folklorša vježbaju tri puta tjedno, ali i opravdano nezadovoljstvo što financiranje skupine nije sustavno riješeno. "Na svu sreću pa je Dom kulture Husino u dobrom stanju, a instalirano je i parno grijanje, pa možemo raditi cijelu godinu. Unatoč tomu što od Upravnog odbora Društva "Hrvatski dom" Tuzla, predsjednika mr. Josipa

ZAGREB

ŠIMIĆA i generalnog tajnika Zvonka BOSANKIĆA imamo veliku potporu, to nije dostatno za ono što ova skupina zaslužuje. Njegovanje narodnih običaja i čuvanje tradicije nije i ne smije biti briga zaljubljenika u izvornu glazbu i igre. Članovi skupine troše znatan dio svojih novaca za izradu nošnji i financiranje dijela troškova na putovanjima, a to što radimo nije obična igra, poput narodnih kola na sijelima, nego umjetnost u punom značenju te riječi", tvrdi gospodin Pavlović, posebno naglašavajući kako bi se za njihove aktivnosti morali osigurati novci iz općinskoga županijskoga proračuna. Tim prije što na internacionalnim i na nastupima izvan Tuzlanske županije, ne predstavljaju samo sebe, nego Husino, Tuzlu i Županiju.

N. J. I.

ŽABLJAK

- Spomenuta IFS je još nastupala 07. srpnja na Međunarodnoj smotri folkloru u Tuzli, koju je organiziralo GKUD "Bosna", kao i 28. srpnja na srpanjskim susretima u Žabljaku - Usora i 29. srpnja na Husinu.

Napominjemo da je i pomladena IFS "Dokanj" koja djeluje pri Hrvatskome domu Tuzla, nastupila na Međunarodnoj smotri folkloru 05. kolovoza u Zoviku i gdje je sudjelovalo osam IF i KUDOV-a iz Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske.

ZOVIK

Fond za stipendiranje "Fra Ivan Frano Jukić"
Mladi napretkovci
novi prijatelji
Austrije

Od 15. srpnja do 4. kolovoza organizirao je HKD NAPREDAK Austrija, Glavna podružnica Beč svoju 9. ljetnu školu njemačkog jezika naravno u suradnji s Napretkom u domovini. Tako je još u travnju testiranju poznavanja njemačkog jezika u Sarajevu, Mostaru, Tuzli i Zagrebu pristupilo 130 studenata. Od njih je, prema rezultatima, ali dijelom i prema zahtjevima sponzora, 33 odabranih došlo u Beč. Bili su s punim pansionom smješteni u studentski hotel "Haus NOe 1" Pokreta mladih radnika Austrije (DeJAB). Tu su, po predznanju njemačkog, podijeljeni u tri razreda imali po četiri školska sata nastave od ponedjeljka do subote.

Studenti, već tradicionalno, dolaze iz svih krajeva Bosne i Hercegovine uključivši par njih iz Hrvatske, različitih nacionalnih, vjerskih i drugih pripadnosti, različitih vrsta i godina studija (germanistika, pravo, medicina, arhitektura, žurnalistika, gospodarstvo i dr.).

Prijepodneva su bila intenzivno popunjena nastavom njemačkog. Prof. Thomas Bauer, koji već sedmi put predaje na Školi potvrđuje da je svake godine grupa sve bolja u polaznom znanju kao i u poletu za rad i učenje, što se na koncu pokaže i u sveukupnom napredovanju.

Organizator, Bečki Napredak, koristi ovu školu da bi našoj mladeži iz domovine, uz intenzivno učenje njemačkog, ponudio maksimalno upoznavanje Beča i Austrije, i to u raznim poljima: kulturnom, povijesnom, političkom, društvenom, znanstvenom, gospodarskom itd. Stoga su popodneva bila potpuno popunjena raznim programima: posjeti raznim muzejima (Povijesti umjetnosti, Prirodoslovno-povijesnom, Vojno-povijesnom, Tehničkom, Državnoj riznici), znamenitostima (Katedrala sv. Stjepana, dvorac Schönbrunn, stari Beč, Glavno sveučilište, Mozartov grob i grob fra Ivana Frane Jukića, trosatna vožnja autobusom pod nazivom "Moderni Beč"), institucijama i ustanovama (Gradska vijećnica, Savezni parlament). Na programu su bili i već tradicionalni prijemi u Veleposlanstvu Bosne i Hercegovine kao i u Veleposlanstvu Hrvatske.

Posebno zanimljivi i vrijedni za buduću život polaznika Škole, uskoro akademski obrazovanih građana bili su susreti s predstavnicima institucija i tvrtki sponzora kao npr. "Austrijski savez gradova", "Pokret mladih radnika Austrije" (DeJAB), "Mladež kršćanskih sindikata" ili "Company Day" u Europskoj građevinskoj tvrtki STRABAG ili "Mobilkom Austria".

Krunu povijesno-kulturne i prirodne ljepote koju su vrijedni studenti dobili serviranu čini cjelodnevni izlet u Donju Austriju i Wachau s predivnim zadužbinama u Klosterneuburgu, Goetweigu i Melku.

Hrvatsko Kulturno Društvo **NAPREDAK** Austrija - Beč Kroatischer Kulturverein **NAPREDAK** Austria - Wien

Na satu njemačkoga jezika

Spimak za uspomenu

Gala-večera u poznatom Huebner-Kursalonu i koncert klasične glazbe njihovog ansambla bio je posebna i nezaboravna poslastica.

U nastojanju polaznicima Škole što više otvoriti poglede i izgleda za budućnost priredena je i Napretkova večer na kojoj temom "Napredak, mladi

i budućnost" uvodničar, akademik prof. dr. Radoslav Katičić, počasni predsjednik Bečke podružnice potakao živu raspravu.

Rasprava je bila još žustrija na otvorenoj tribini "Studij, život i budućnost" na kojoj je uvodničar bio dr. Anis Bajraktarević s Donau-Universität u Kremsu, a sudjelovala je i nekolicina naših studenata u Beču sa svojim iskustvima i pogledima.

U sav ovaj radni program utkana je i zajednička "Fešta mladih" na kojoj su sami polaznici iskazali ne samo svoju mladalačku radost života nego i pokazali svoju kreativnost u poeziji, svirci, pjesmi, plesu itd.

Budući da je grupa bila jako motivirana i željna skupljati znanje, informacije i iskustvo, intenzivnost programa nije smetala ni inicijative za njegovo proširivanje i dopunjavanje.

Iz Tuzlanskog kantona je, također već uhodano, bilo nekoliko studenata. Hoće li naša domaća poduzeća koja imaju partnere u Austriji, a pogotovo filijale austrijskih tvrtki u tome prepoznati dobru priliku za svoje buduće suradnike ostaje na njima. HKD Napredak i na ovaj način pokazuje kako se pružajući mladima znanje pomaže i gospodarskom razvoju svoga naroda i države.

Ako bi ovaj projekt dobio i financijsku podršku takvih firmi, slijedeća, X. ljetna škola mogla bi biti još uspješnija.

Nakon svega možemo biti zadovoljni da svaka nova Napretkova Ljetna škola njemačkog jezika pokazuje sve bolje rezultate. Jedan lijep zaključak i ocjena Škole mogla bi glasiti da je prijateljska Republika Austrija stekla trideset troje novih, mladih i doživotnih prijatelja.

HKD Napredak uložio je mnogo ljubavi, nesebičnosti, truda i novca u našu mladež koja je to i prepoznala. Mnogi su izrazili spremnost učlaniti se u Napredak i/ili pojačati svoje sudjelovanje u radu svojih mjesnih podružnica. Gospodo predsjednici podružnica ne oglušite se o njihove želje!

Prof. Filip Zloušić predaje priznanje

Završena 9. ljetna škola njemačkog jezika u Beču

Tri tjedna učenja i kulturne nadogradnje mladih Napretkovaca

U organizaciji glavne podružnice Hrvatskog kulturnog društva Napredak u Beču je od 15. srpnja do 4. kolovoza ove godine održana deveta Ljetna škola njemačkog jezika, koju su pohađala 33 polaznika iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske. Polaznici su, kao i ranijih godina, bili smješteni u moderno opremljenom studentskom domu s punim pansionom, a njihov boravak stipendiran je iz Napretkovog Fonda za stipendiranje "Fra Ivan Franjo Jukić".

Nastava se svako jutro u trajanju po četiri sata odvijala u tri grupe, ovisno o razini znanja koju su polaznici imali prije dolaska u Beč. Sama nastava bila je veoma interesantna i sadržajno bogata. Polaznici su dobivali i praktične zadatke, kao što je anketa među prolaznicima u središtu Beča, te im je na taj način omogućeno da mnogo lakše i efikasnije nauče komunicirati i razmišljati na njemačkom jeziku, što daje motivaciju za daljnji rad i učenje.

Također, na nastavu je bilo dozvoljeno donijeti kavu ili čaj, pa je nastava, uz trud profesora, bila mnogo opuštenija od klasičnih kurseva stranih jezika.

Poslije nastave, polaznici su imali organizirane posjete muzejima i znamenitostima grada Beča. Akademik Radoslav Katičić, inače počasni predsjednik bečkog Napretka, vodio je studente po Beču tragovima Hrvata, s dr. Antonom Nađem mladi su Napretkovci obišli bogati Muzej povijesti umjetnosti, a dr. Josip Seršić ih je vodio u obilazak Vojno-povijesnog muzeja. S obzirom da značajan broj Napretkovaca iz BiH i Hrvatske namjerava studij upisati u Beču, sveučilišni profesor dr. Anis Bajraktarević je na večernjoj tribini upoznao mlade sa mogućnostima studiranja u Austriji, kao i prednostima i manjkavostima života u ovoj zemlji.

Jedna od najljepših posjeta Beču zasigurno je posjeta dvorcu Schönbrunn sa prekrasnim vrtom, koji nikoga nije mogao ostaviti ravnodušnim.

U 17. stoljeću Habsburgovci su na ovom mjestu imali jedan ljetnikovac, ali je on srušen za vrijeme druge turske opsade Beča 1683. godine. Nakon toga ovo mjesto preuređeno je u rokoko stilu u službenu ljetnu rezidenciju Marije Terezije, koja je tu provodila ljetno dvorskom svitom koja je brojala više od 1500 osoba. Kroz prozor se vidi veliki carski dvor, u kojem skupa s dječjim muzejem posjetitelji mogu osjetiti dašak zanimljivosti dvorskog života.

Ono što je veoma interesantno jest da se cvijeće u vrtu veoma često estetski mijenja, te tako i sam dvorac svaki put izgleda drugačije, što posebno privlači i one koji su više puta posjetili ovo mjesto.

Da je ovo mjesto jedno od najljepših u Beču, svjedoči i činjenica da i sami stanovnici ovog grada

često dolaze na Schönbrunn gdje mogu trčati, voziti bicikl ili šetati i uživati u prirodi. Jedan od stanovnika Beča je konstatirao "svaki put kada dodem ovdje Schönbrunn izgleda drugačije i imam nešto novo za vidjeti".

Vrlo lijep događaj bila je i večera i koncert klasične muzike u Hubner kursalonu, gdje je polaznike veoma ljubazno dočekao gosp. Josip Šušnjara.

Također, Napretkovci su bili veoma ljubazno ugošteni u veleposlanstvima Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, gdje su dočekani s veoma bogatom trpezom i gdje su se mogli osjećati "kao kod kuće".

Pored grada Beča, polaznici su imali priliku upoznati i okolinu Beča, te su imali organiziran cjelodnevni izlet u Wachau, kao i izlet na Leopoldsdorf, Kahlenberg i Cobenzl sa prekrasnim pogledom na cijeli Beč.

Te znamenitosti Beča obišli su uz stručne vodiče, tako da su, pored prelijepih prizora, bili u prilici da dobiju kompetentne informacije o svemu što ih je zanimalo i što im je do tada bilo nepoznato.

Usprkos veoma brzom i napornom tempu, polaznici su imali dovoljno vremena i za shopping, kupanje i druge slobodne aktivnosti, a imali su i organiziran bogat informativni i zabavni program, npr. Otvorena tribina "Studij, život, budućnost", Napretkova večer, Fešta mladih, itd.

Na kraju, uz svečani ručak, polaznicima su dodijeljene diplome o završenoj ljetnoj školi u Beču, kao i prigodne pokloni za one koji su postigli najbolji napredak u savladavanju njemačkog jezika.

Kraj Ljetne škole njemačkog jezika trideset troje Napretkovaca dočekalo jest tužno i rastanak nije prošao bez suza. Svima je ovo bio predivan period i nezaboravno iskustvo iz kojeg je izraslo mnogo prijateljskih veza.

Jedan od ciljeva ove ljetne škole u Beču pored učenja njemačkog jezika je zblizavanje polaznika uz međusobno uvažavanje i poštivanje, što su polaznici zasigurno i naučili. Poslije trotjednog iskustva u Beču, svojim domovima su se vratili kulturno i duhovno mnogo bogatiji.

Za ovo predivno iskustvo treba posebno zahvaliti predsjedniku glavne podružnice HKD Napredak u Beču, Filipu Zloušiću, bez kojeg ova ljetna škola ne bi imala ovakvu dimenziju. Zahvaljujući izvanrednoj organizaciji polaznici škole njemačkog jezika su se u Beču osjećali kao kod kuće.

Nina Šarac

ODRŽANA DRUGA MALA SEOSKA OLIMPIJADA "ŠPIONICA 2007."

U organizaciji Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" Srebrenik u srijedu 15. kolovoza 2007. godine na igralištu "Polja" u Špionici Srednjoj, Općina Srebrenik organizirana je II. mala seoska olimpijada "Špionica 2007." za dječake i djevojčice od I. do VIII. razreda osnovne škole.

Predsjednik organizacijskog odbora je upoznao sve prisutne s pripremama za II. malu seosku olimpijadu i naglasio da natjecanja mogu početi, te naveo da se olimpijada morala dogoditi 12. kolovoza zbog kiše. Zatim je voditeljica programa pozvala predsjednicu društva gospođu **Filku Veselčić** da malu seosku olimpijadu "Špionica 2007." proglasi otvorenom.

Natjecanja su se odvijala u sljedećim disciplinama: trčanje na 100 m, trčanje u vreći, bacanje kamena s ramena, skok u dalj s mjesta, nošenja jajeta u žlici, grizenje jabuke i povlačenje konopa.

Olimpijada je pobudila veliku pozornost ne samo kod dječaka i djevojčica nego i kod odraslih iz Špionice Srednje i okolnih mjesta, što pokazuje velik broj gledatelja koji su s velikom pažnjom

Nikola Veselčić

Filka Veselčić

pratili i bodrili male natjecateljke i natjecatelje u njihovom nadmetanju.

Postignuti su sljedeći rezultati: Alma Dedić iz Kalesije za osvojeno prvo mjesto u kategoriji učenica od I. do IV. razreda u trčanju na 100 m; Jozo Jerković za osvojeno prvo mjesto u kategoriji učenika od I. do IV. razreda u trčanju na 100 m;

Natjecanje

Devleta Dedić iz Kalesije za osvojeno prvo mjesto u kategoriji učenica od V. do VIII. razreda u trčanju na 100 m; Ivona Bagara za osvojeno prvo mjesto u kategoriji učenica od I. do IV. razreda u trčanju u vreći; Ivan Dežić za osvojeno prvo mjesto u kategoriji učenika od I. do IV. razreda u trčanju u vreći; Antonio Topalović za osvojeno prvo mjesto u kategoriji učenika od I. do IV. razreda u nošenja jajeta u žlici; Ivan Jurić za osvojeno prvo mjesto u kategoriji učenika od I. do IV. razreda u bacanju kamena s ramena; Ana Topalović za osvojeno prvo mjesto u kategoriji učenica od V. do VIII. razreda u bacanju kamena s ramena.

U revijalnom su se programu natjecala i predškolska djeca u trčanju na 50 m. Matijas Jurić je osvojio prvo mjesto, Vladana Jurić drugo mjesto, a Adrijana Veselčić treće mjesto.

U disciplini povlačenja konopa sudjelovali su svi natjecatelji i to u više navrata, a nakon njih i veća skupina navijača među njima odrasli muškarci i žene koji su željeli odmjeriti svoje snage. Ova disciplina je pobudila najveću pozornost kako među natjecateljima tako i među publikom.

Veliku pomoć u organizaciji Olimpijade pružili su nam sponzori koji su svojim novčanim priložima omogućili njezino održavanje. To su: Općina Srebrenik, Motel Orion Ormanica, Poljoprivredna zadruga "Orah" Špionica, Market Ruža Špionica, Kameno-rezac Topalović Dubrave, Kamini Matijević Špionica.

Nakon okončanja svih natjecanja predsjednica Društva Filka Veselčić podijelila je diplome zahvalila se predstavnicima medija, Televiziji TK, Radio postaji Srebrenik i dopisniku Dnevnog avaza. Posebno se zahvalila članovima organizacijskog odbora Nikoli Veselčiću predsjedniku odbora, članovima Marini Veselčić, Josipu Juriću, Ivani Veselčić, Vesni Veselčić, Anti Topaloviću, Ivanu Markoviću i Goranu Markoviću, te članovima Takmičarske komisije Mati Matijeviću kao predsjedniku komisije, Luki Markoviću, Daliboru Veselčiću i Marku Juriću te proglasila II. malu seosku olimpijadu "Špionica 2007." zatvorenom.

Nikola Veselčić

Narodni običaji i tradicija Sedmo lilanje u Doknju

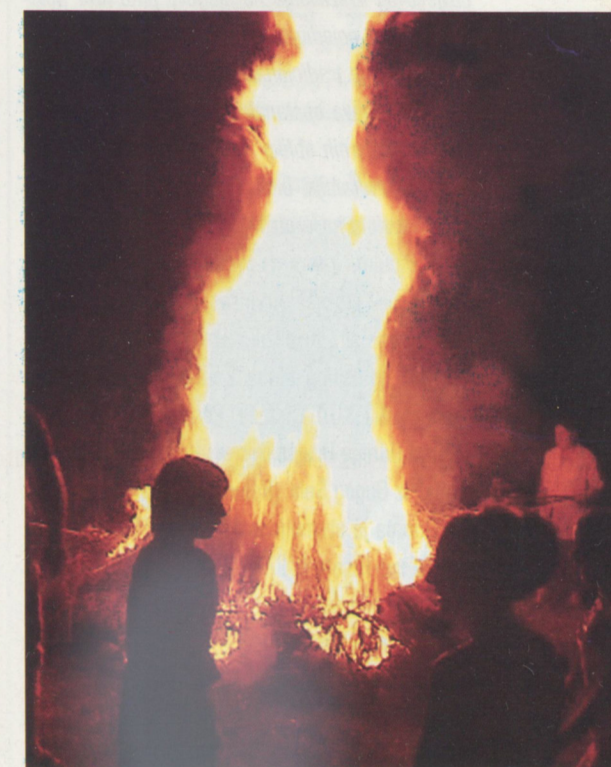
Društvo "Hrvatski dom" Tuzla s ogrankom iz Doknja i ovogodišnjega 19. srpnja, uoči katoličkoga blagdana Sv. Ilije, priredilo je običajno-narodnu i kulturološku manifestaciju "Lilanje Dokanj 2007." Da to nije samo lokalni i samo hrvatski događaj najzornije svjedoči podatak da je organiziran sedmu godinu za redom, te da je uvršten u širu manifestaciju "Ljeto u Tuzli". Kao i ranijih godina ova srpanjska večer je protekla u znaku izložbe replika narodnih nošnji, svih nacionalnosti iz BiH, koje je priredila legendarna baba Manda. Pozornost oko 500 nazočnih posjetitelja privlačili su i minijturni ženski alati, te izložba i kušanje pomalo zaboravljenih dokanjskih jela. S prvim sumrakom zapaljene su nezaobilazne lile (baklje) od sušene trešnjeve kore. To je proteklo, kakav je običaj i tradicija, u izvedbi najmlađih koji su mahanjem lila proizveli pravi noćni ugođaj ili kako je to danas moderno reći performans.

Za razliku od drugih hrvatskih sela tuzlanskoga kraja u kojima dječaci i djevojčice večer uoči Sv. Ilije pale lile, u Doknju su organizirana i natjecanja: bacanje kamena s ramena, skok udalj s mjesta, potezanje konopca i penjanje na stup (banderu). Najuspješniji su bili: 1. **Antun MIJATOVIĆ - Toni**, 2. **Petar MARTINOVIĆ** i 3. **Vlatko BANOVIĆ** - skok u dalj smjesta za djecu; 1. **Ilija STIJEPIĆ**, 2. **Igor MATANOVIĆ** i 3. **Ivo BANOVIĆ-Ico** - skok u dalj s mjesta za odrasle; 1. **Dario ĐULABIĆ**, 2. **Toni JUKIĆ** i 3. **Marko BANOVIĆ** - bacanje kamena s ramena za djecu; 1. **Igor MATANOVIĆ**, 2. **Julijan MARJANOVIĆ** i 3. **Boris ĐULABIĆ** - bacanje kamena s ramena za odrasle; Ekipa "Blic", potezanje konopca za djecu i Ekipa Svojtine u istoj disciplini za odrasle. U najtežoj i najatraktivnijoj disciplini - penjanje na stup (banderu) natjecali su se **Elvir HIDANOVIĆ** i **Julijan MARJANOVIĆ**, a pobjednik je bio natjecatelj Hidanović.

Bili su tu večer u Doknju i rado viđeni gosti: načelnik Tuzle **Jasmin IMAMOVIĆ**, generalni konzul Hrvatskog konzulata u Tuzli mr. **Josip JURAS**, gvardijan Franjevačkog samostana Tuzla fra **Zdravko ANĐIĆ**, doministar sigurnosti BiH **Mijo KREŠIĆ** i predstavnici političkih stranaka.

Podjelom priznanja i nagrada najboljim natjecateljima u sportskim disciplinama i najzaslužnijim aktivistima iz Društva "Hrvatski dom" Tuzla - Ogranak Dokanj, a posebno babi Mandi, slavije je uz zvuke glazbe izvornog benda "Lijepi san" nastavljeno do jutra. Sudionici i gosti ove manifestacije ovaj su susret propratili riječima kako je to do sada najbolje organizirano lilanje, a da nisu pogriješili potvrdilo je i uredništvo Tuzlanskog lista, koje je snimke i tekst novinara **Mladena BOSANKIĆA** plasiralo na dvije stranice. Medijski je lilanje u Doknju praćeno i od strane RTV Tuzlanskog kantona, Tuzlanske televizije, RTV "Slon" Tuzla, Radio postaje "Soli" Tuzla...!

N. J. I.

POSAVSKO SIJELO

U organizaciji Hrvatskog kulturnog društva Napredak, podružnica Gradačac u nedjelju, 29. srpnja održano je peto "Posavsko sijelo". Riječ je o tradicionalnoj manifestaciji koja ima za cilj očuvanje kulture, tradicije i običaja Hrvata posavskoga, ali i drugih krajeva. Organizator, HKD Napredak Gradačac uspio je i ove godine na jednom mjestu okupiti predstavnike nekoliko kulturnih društava koji osim što njeguju tradiciju svojih krajeva, a što su pokazali kroz svoj nastup, običaje prenose i na mlade naraštaje. Tako je ove godine uz odrasle članove društava zamjetan i veliki broj mladih koji su aktivni članovi kulturnih društava. Nakon mimohoda gradskim ulicama i prezentacije bogatstva i raznolikosti narodnih nošnji, kulturno-zabavni program nastavljen je na platou Špar centra gdje se okupilo preko tisuću posjetitelja iz BiH, Hrvatske te drugih europskih zemalja. U ime organizatora pozdravnim riječima se obratio vlč. Miroslav Agostini koji je tom prigodom kazao: "Narodni folklor, običaji i pjesme što srca diraju, stare kičene nošnje hrvatskog naroda Bosanske Posavine kao i BiH s ljubavlju vam predstavljaju kulturna društva te nas na taj način sve duhovno obogaćuju. Na čovjeku sve treba biti lijepo: i odjeća, i duša, i misao. Čuvajući prošlost, gradimo budućnost. Čovjek je stvaratelj kulture, a posebno njegov narodni genij. Kultura je povijesna, socijalna, štoviše etnološka kategorija. Kultura je oblik čovjekovog izražavanja na njegovu putu kroz povijest kako na pojedinačnoj tako i na društvenoj razini. Njegovanje tradicionalne kulture čuva naš identitet i osigurava opstanak u vremenima nastajanja brojnih modernih oblika kulture, rastuće tehnike i čudesne civilizacije, brzih i neočekivanih promjena. Zato, čuvajmo naše običaje!"

Pjesmom i igrom na ovogodišnjem "Posavskom sijelu" dio raskoši hrvatske kulture i tradicije nazočnima su približili predstavnici folklorne skupine zavičajnog kluba Žeravac - Brod, HKUD Župa Zovik i KUD Ljubače. Poseban je bio nastup članova Udruge Hrvata Bosne i Hercegovine "Rodna gruda" iz Dugog Sela (Republika Hrvatska). Naime, ova Udruga je utemeljena 1. travnja 2005. godine i okuplja sve Hrvate iz BiH koji su doselili u Hrvatsku s ciljem očuvanja narodnih običaja i kulturne baštine svoga kraja. Njihova folklorna skupina je specifična po tome što ima narodne nošnje iz svih krajeva BiH (svatko po svom mjestu podrijetla ili rođenja). Osim spomenutih kulturnih društava, u

glazbenom dijelu programa nastupili su i poznati izvorni glazbenici "Braća Geljić", a za posjetitelje je organizirana i tombola s vrijednim nagradama.

Održavanje petog "Posavskog sijela" potpomogli su brojni pojedinci, ali i institucije prigodom čega su im uručena priznanja. Posebno su se istakli članovi HKD Napredak Zagreb koji su podrijetlom iz Posavine. Priznanja u znak zahvalnosti glede podupiranja, organiziranja i afirmiranja ove manifestacije uručena su predsjedniku HKD Napredak prof. dr. Franji Topiću, članu povjerenstva HKD Napredak Zagreb Tomislavu Dubravcu, načelniku općine Gradačac Ferhatu Mustafiću, kulturno-

umjetničkim društvima koji su redoviti sudionici manifestacije te gospodarstvenicima i drugim pokroviteljima. Posavsko sijelo i ove godine okupilo je brojne istaknute ličnosti iz javnog, kulturnog i vjerskog života.

Raskoš i bogatstvo hrvatske kulture viđeni na Posavskom sijelu samo je dio onoga što se krije u svakom hrvatskom kraju. Stoga, bilo bi lijepo kada bi ovakvih manifestacija bilo više i češće, kako bi se običaji prenosili na mlade naraštaje i na taj način otrgli od zaborava.

Ankica Stjepić-Čosić

PROSLAVA SVETE ANE U PAR-SELU

Župa sv. Ane u Par - Selu, 26. srpnja proslavila je svoj patron, blagdan sv. Ane i Joakima. Misno slavlje služeno je u dvorištu župne crkve, a predvodio ga je fra Marko Antić, župnik iz Driječe uz koncelebraciju svećenika Tuzlanskog dekanata. Nazočne vjernike kao i goste, predstavnike Islamske vjerske zajednice i Starokatoličke župe u Par - Selu pozdravio je župnik, vlč. Ivan Jukić. Proslava patrona bila je prigoda da se izrazi zahvala svima onima koji su dali svoj doprinos glede financiranja završnih radova na crkvi, župnoj kući te uređenju dvorišta. Naime, u godini kada župa Par-Selo obilježava 20 godina od osnutka, crkva je dobila fasadu, a u narednim danima planirano je unutarnje uređenje crkve te uređenje župne kuće i dvorišta. Vlč. Ivan

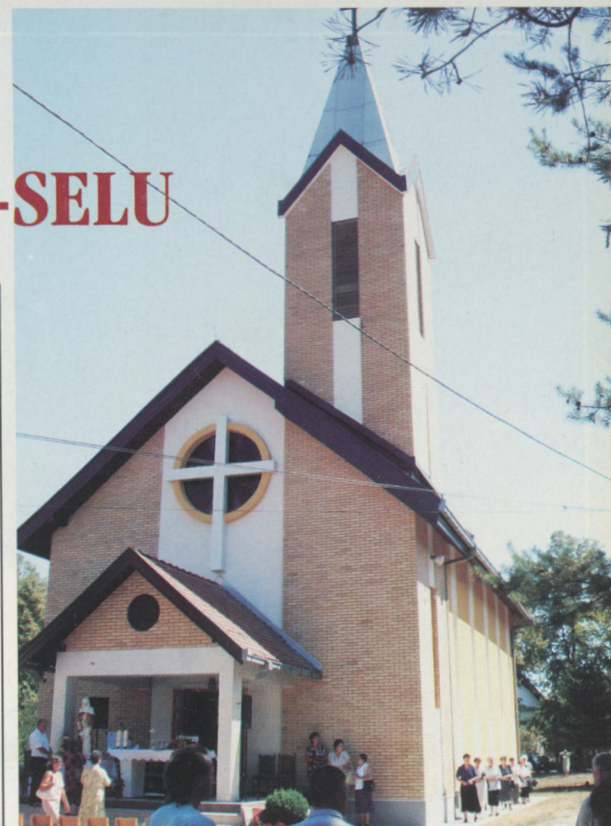
Govoreći o životu sv. Ane i Joakima, fra Marko je u svojoj propovijedi između ostalog podsjetio na bitnost vjerovanja i ulogu obitelji u životima svih nas. "Najvažnije je vjerovati u Boga te biti dobar i pošten čovjek. Naši roditelji nisu filozofirali, nisu ni znali, ali su nam pokazali kako treba živjeti. Nekada se u obiteljima živjelo kršćanski, roditelji su djecu učili vjeronauk i pripremali ih za svete sakramente. Obitelj je bila Crkva u malom, tako treba biti i ubuduće" - kazao je.

O sv. Ani, majci Blažene Djevice Marije i Isusovoj baki malo se zna, ali joj kršćani od davnina iskazuju poštovanje jer je rodila Gospu. Ana je postala pojam majčinstva, posebno zato što se na slikama predstavlja uz Isusovu majku Mariju i sa svojim

Jukić u prvom redu zahvalio se općinama Tuzla i Živinice, Vladi Tuzlanske županije, Vladi Republike Hrvatske te svima drugima koji su doprinijeli realiziranju ovih projekata. On je tom prigodom pozvao nazočne da sukladno svojim mogućnostima i dalje potpomažu projekte na izgradnji crkava u BiH.

unukom Isusom iako se povijesno ne može utvrditi da je ona ikada vidjela Isusa. Govoreći o pojmu bake koji je sve prisutniji u suvremenom svijetu, fra Marko je kazao: "Baka je Božji blagoslov za djecu. Otac i majka još uvijek su mladi i ne mogu s mirom i staloženošću odgajati svoje dijete. Ili su odveć

nagli pa ga kažnjavaju, ili su odveć popustljivi pa ga upuste ili pak nemaju vremena za njega pa dijete odrasta bez potrebne stege i reda. U suvremenim gradovima prave se stanovi u koje se mogu smjestiti samo otac, majka i koje dijete. Obitelj je tako lišena onog prirodnog zajedništva gdje uz roditelje možemo imati baku i djeda, da njihovo iskustvo pridonosi našem životu i da ga ispunjava, a njihova starost u nama stvara razumijevanje i spremnost na pomoć."

Bilo bi idealno kada bi bili sa svima zajedno, jer tek tada je obitelj prava obitelj u kojoj se nalazi i životno iskustvo i roditeljska snaga. To je, međutim, rijetko. U ovo naše doba kad gubimo smisao za poštovanje starijih, nije zgreoga da se na svetkovinu Isusove bake sjetimo svojih baka. U ovo doba kada se ljudi boje djece, nije zgreoga čuti legendu o Ani i Joakimu koji su željeli dijete, ali ga dugo nisu imali. Tako ćemo imati mnogo više poštovanja prema majčinstvu, roditeljstvu, a posebno više obzira imati prema starim i iznemoglim, bakama i djedovima koji se na neki način potiskuju u današnjem društvu.

Ankica Stjepić-Čosić

BLAGDAN VELIKE GOSPE

U Breškama se okupilo preko šest tisuća vjernika
**“Hrvatski narod dok štuje
 Majku Božju neće zalutati”**

Kršćani od najranijih dana djelovanja štuju Gospu, kao najočitiji primjer Božje milosti prema čovjeku, jer je preko nje, preko žene, došao pokazati koliko ljubi čovjeka. Godine 1950. bulom “Munificentissimus Deus” papa Pio XII proglašava dogmu o Marijinu uznesenju na nebo. To znači da Marija nije kao ostali smrtnici bila podložna tjelesnoj raspadljivosti, nego je dušom i tijelom uznesena na nebo.

Gospojino - Tri župe

U starom se Gospinu svetištu u Breškama na blagdan njezina uznesenja, u narodu Velika Gospa, okupio veliki broj vjernika, njih preko šest tisuća. Svetu je misu predvodio monsignor **Marko Josipović**, kanonik Vrhbosanske nadbiskupije i profesor na Vrhbosanskoj teologiji u Sarajevu. U svojoj je propovijedi naglasio veličinu i snagu Marijina zagovora koja se od najranijih vremena čvrsto ukorijenila u Hrvatskom narodu, kao prava majka i suputnica kroz cijelu njegovu povijest. “Dok Hrvatski narod štuje Majku Božju ne mora se bojati da će zalutati”, istaknuo je **msgr. Josipović**. Prisutne je pozdravio i domaćin, **fra Franjo Martinović**, župnik Župe Breške, i s radošću iskazao zadovoljstvo zbog velikoga broja vjernika.

- Danas vas sve najsrdačnije pozdravljam i želim vam ugodan boravak kod naše Majke, u njezinu krilu. Breške su svetište koje svima nama pripada i u koje svi trebaju doći. Poslije ćemo po našim običajima nastaviti veselje, kazao je u pozdravu fra Franjo Martinović. Ovaj je blagdan također u tuzlanskom kraju poznat kao “tri župe”, jer se 15. 8. u Breškama mogu vidjeti vjernici iz najmanje tri župe Tuzlanskoga dekanata.

Hrvatski je narod kroz svoju povijest štovao Majku Božju i tako je svrstan u red katoličkih naroda kao marijanski.

Breške regionalno svetište

Tako i Hrvati katolici tuzlanskoga podneblja imaju Breške kao svoje regionalno svetište. Na tome se mjestu od davnina štovala čudotvorna Gospina slika. U crkvi je svake godine izložen i Gospin kip kojega vjernici obilaze i tu se utječu Mariji za pomoć. Neki vjernici idu odmah u crkvu, dok drugi obilazeći crkvu mole Gospinu kronicu i istu je za svoje potrebe. U Bosni, sjevernije od Olova nema većega Marijina svetišta. Gospojino, kako u Bosni vjernici ovaj blagdan vole od milja zvati, znači više od svetkovine. Gospojino je dan kada se na jednome mjestu sastanu i okupe razdvojene obitelji i familije, prijatelji i znanci, blagdan zbog kojega se ljudi vraćaju sa odmora, poneki ih čak i prekidaju kako bi prisustvovali ovoj svetkovini. Niti vrućina, niti gužva ne mogu spriječiti da cijele obitelji, tradicionalno podu Gospi u Breške.

Svake se godine broj ljudi u Breškama povećava, dijelom zbog sve bolje organizacije, ali i zbog sve ljepšeg ugodaja i starih običaja.

Stari običaj prostiranja i blagovanja hrane na zemlji

Jedan je od najstarijih običaja blagovanje hrane koju vjernici donose od svojih kuća. Nakon Svete mise vjernici ne napuštaju dvorište svetišta, nego se ostaju družiti uz domaći nimet. Ujne, strine i tetke zovu svoje nećake, bake i djedovi svoje unuke da zajedno na prostrtim dekama jedu namirnice koje su čuvali cijele godine, baš za ovaj događaj.

“Hajde kod mene nešto pojedj, hajd malo domaće šljive”, nude te vrijedne žene sa rumenim obrazima, očekujući da probate njihovo suho meso ili ukusni dimljeni sir. I bilo je onako kako je fra Franjo predvidio, crkvena je avlija bila krcata i ispunjena položenim ponjavama koje služe upravo toj svrsi. Svi nude svoje, kao da žele pokazati da je njihovo jelo najbolje, njihovo društvo najveće. I u tom, gotovo neprimjetnom natjecanju, nije važno niti sudjelovati niti pobijediti, već se družiti do kasnih noćnih sati.

Izvan crkvenoga dvorišta, pod brojnim šatorima, bruje ritmovi turbo folka uz jedva čujne glasove zgodnih pjevaljki. Tu se zabavljaju djevojke i momci na svoj način, kao da nemaju nikakve veze sa povodom zbog kojega su i došli u Breške.

To se samo u Bosni vidi, u zemlji šarolikoj i užasno neobičnoj.

Ipak, cijeli ugodaj djeluje jedinstveno, bez obzira što se miješa najmanje pet muzika. I tako uzmeš od svakoga pomalo sa poravnjene sofre i još pomalo popiješ oštre domaće bosanske šljive i veselju nikad kraja. Da nije Velike Gospe, još uvijek ne bih znao da mi je jedna školska kolegica dobila sina, a prijatelj s kojim se dugo nisam čuo, već oženjen i ima svoje privatno poduzeće u centru Berlina.

- Evo sad sam vidjela rodicu koju sam zadnji put vidjela prije osamnaest godina, baš ovdje. Isplakale smo se ko kišne godine, al' je vrijedilo, reče jedna postarija gospođa u narodnoj nošnji.

Bijele nošnje Hrvata katolika tuzlanskoga kraja u Breškama, na Gospojino ove godine, su pokazale ponos i odlučnost da se oстане kod svoje Gospe, kod grobova svojih pradjedova i uz svoje kuće, djecu, majke, očeve i rodbinu.

Mladen Bosankić

Foto: M. Antunović

Župa Breške

Kao se spuštate niz južne obronke planine Majevice, u sjeveroistočnoj Bosni, doći ćete do mjesta Breške koje je udaljeno svega 15 km od Tuzle. Predio satkan od mnoštva brežuljaka, po kojima su Breške i dobile ime, ocrtava nam ljepotu ovoga mirnog i pitomoga kraja u šarolikom prirodnom ambijentu. Na jednom od takvih brežuljaka nalazi se i crkva posvećena Uznesenju Blažene Djevice Marije koja je već koncem XIX. stoljeća postala sjedište župe Breške. Zbog prevelike teritorijalne rasprostranjenosti same župe, a u cilju što bolje pastorizacije vjernika od župe Breške su odvajanjem 1985/86. godine osnovane dvije nove župe: Drijenča i Dragunja, a jedan je dio teritorija pripojen župi Šikara. Danas župu Breške sačinjavaju naselja koja su razasuta po okolnim brežuljcima: Breške, Dokanj, G. Obodnica, Tisovac i Trstje.

SUSRET GENERACIJA MATURANATA KŠC SV. FRANJO TUZLA

U organizaciji udruge "Prijatelji Centra" koja djeluje pri Katoličkom školskom centru "Sv. Franjo" Tuzla, u ponedjeljak 20. kolovoza upriličen je Peti susreti bivših maturanata Centra. Cilj je okupljanja generacijsko upoznavanje, druženje i razmjena određenih informacija u smislu pomoći jednih drugima glede upisa na studij, smještaja u studentske domove, razmjene literature, informacija o načinu stipendiranja, upisa i sl. Okupljanju se odzva-
vao znatan broj nekadašnjih učenika Centra koji su

U prigodnom obraćanju, upriličenom povodom ovog okupljanja, u amfiteatru Centra bivšim maturanatima se obratio **fra Martin Antunović**, direktor Opće gimnazije: "Škola i Udruga vama su uvijek na raspolaganju kao servis i uvijek vas s radošću dočekujemo i želimo u susretima s vama doznati što ste u životu ostvarili, što planirate i kako napredujete na svom putu. Veliki dio vas već je završio fakultete, neki već rade, neki su djelatnici i u našoj školi. Svi ste na ponos ne samo sebi i svojoj obitelji, nego i ovoj školi i ovom društvu."

Udruga "Prijatelji Centra" čiji su članovi roditelji i djelatnici KŠC-a "Sv. Franjo", djeluje s ciljem da pomogne i Centru i njegovim učenicima. Osim spomenutih Susreta maturanata, podsjećamo, Udruga organizira i druženje roditelja, djelatnika i drugih prijatelja Centra te druge manifestacije putem kojih osigurava sredstva za određene projekte. Tako je od do sada prikupljenih

sredstava izvršena nabavka opreme i osuvremenjivanje školskih prostora suvremenim učilima, a nadarenim učenicima nerijetko su dodjeljivane nagrade u vidu stipendija. Također, Udruga organizira i nagradna putovanja za najbolja odjeljenja te nastoji materijalno pomoći učenicima kojima je ta pomoć najpotrebnija. Od samih početaka nesebičan doprinos svim aktivnostima koje je realizirala Udruga, davala je njezina predsjednica **Lucija Brestovac** koja se zbog odlaska s ovih prostora zvanično povukla s ove dužnosti. Evo što je tom prigodom poručila ne samo bivšim maturanatima, nego i svima onima koji su na bilo koji način vezani uz KŠC "Sv. Franjo": "Ovo je vaš Centar, ovdje imate uvijek pravo i obvezu da dodete. Ja vas sve pozivam da ne zaboravite ovu školu, da ne zaboravite prijatelje ovoga centra, jer vi ste ti od kojih mi stariji očekujemo da preuzmete ovu Udrugu i da dalje osmišljavate obim i sadržaj aktivnosti, profilirate novu udrugu s nekim novim aktivnostima vezanim za ovaj Centar. Nemojte se izmicati i misliti da će to učiniti netko drugi. Neće, to ćete vi!"

Osim gospođe Brestovac, zbog preuzimanja novih dužnosti, svoj odlazak najavio je i ravnatelj Centra vlč. Josip Lebo. Za nadati je se da će i oni baš kao i bivši maturanti uvijek ostati vezani uz Centar te da će dosadašnji projekti Udruge biti nastavljeni i ubuduće bez obzira na nastale promjene.

Ankica Stjepić-Ćosić

Gostoljubivo i srca uvijek otvorena

Drijenčani i prijatelji se družili do duboko u noć. Fratri od domaćih, izgubili u nogometu.

Vratiti se svome rodnom kraju nedosanjan je san mnogih i čežnja običnih ljudi. Danas, kada je gotovo za svakoga čovjeka najvažnije osigurati normalan život i svojoj djeci omogućiti školovanje i izvjesniju budućnost, malo je onih koji, pored osnovnih životnih potreba, osjete zov svoga zavičaja.

Tempo suvremenog načina života tjera ljude na stil koji ih pretvara u radnu snagu i jede im vrijeme, predviđeno za sastajanje sa rodbinom i prijateljima. Srećom, postoje ljudi sa vizijom koji su u jedno selo, u krilu Majevice, uspjeli privući, barem na jedan dan, ljude rasute po cijelom svijetu.

Do Drijenče nije lako doći

Ako vas slučaj nanese na stari put od Tuzle prema Čelici, naići ćete na selo staro preko 600 godina, sa bogatom poviješću i tradicijom.

Asfaltni put se pruža do sela Obodnice, i na tom mjestu počinje stara makadamska cesta koja ide sve do starog sela Drijenča. Mnoštvo obećanja od Tuzlanskog kantona i Općine Čelić, kako će asfaltirati cijelu dužinu puta, još uvijek su samo obećanja. Ipak, Drijenča je selo, koje pravi iznimku u nizu napuštenih ruralnih područja u Bosni i Hercegovini, prepoznatljivo i po dobro organiziranom prvom Drijenčkom sijelu, koje mještani žele da preraste u tradiciju.

Stara želja konačno ispunjena

Ideja o okupljanju svih Drijenčana na jednom mjestu, nije nova. Ostvarena je nedavno, zahvaljujući nekolicini entuzijasta koji danas žive u inozemstvu, te malom broju onih kojih su ostali u svome selu. Okupilo se mnoštvo Drijenčana i njihovih prijatelja. Djed je poslije dugo vremena vidio svoju unuku, majke su nakon godina "posta" zagrlile svoje sinove, pustile suzu radosnicu i zapjevale zajedno sa svima.

- Ovo je događaj za pamćenje svih Drijenčana, svih generacija, koji su se sjetili svojih korijena i svoje djedovine. Dan je to veselja i radosti, kazao je najstariji Drijenčanin devedesetogodišnji Ilija Jurić.

Program sijela je započeo Sv. Misom u župnoj crkvi Sv. Ante Padovanskoga, koja je bila mala kako bi prihvatila sve koji su joj htjeli, nazočiti. Izlazeći iz crkve neki su već zapjevali: "U Drijenči lijepa je svaka, iz Božića s Brda i Toljaka, zaseoka devet

Drijenča ima, tud' smo nekad išli po s'jelima, Lučićima, Martinovićima, Dalginama i po Dugonjima!" Šargija u violina su zamilile starim zvucima, a zaboravljena i zatumljena sjećanja su nadjačali daljinu i zaborav.

I mladi se radovali

Mlade su i jedre djevojke, svoje nošnje nasliedene od majki i baka, izvadile iz starih škri-nja i obukle ih na ovaj jedinstveni dan, gizdave i nakicene. I one su prihvatile, njima nepoznatu pjesmu, s vremena na vrijeme zamuckujući. Unatoč tomu, bio je to prizor za pamćenje. Čak su i najmanji, kada su ugledali da se se sprema kolo, potrčali i prihvatili za ruke. Svi naraštaji su se zajedno radovali u svojem selu.

- Drijenčko sijelo će biti, ako se potrudimo, svake godine sve ljepše i brojnije. Dugo se ovako nisam osjećala. Ovom prigodom želimo svima pokazati kako smo mi Drijenčani gostoljubivi i uvijek srca otvorena, šireći ruke je pojašnjavala Anda Jurić, obučena u narodnu nošnju ovog kraja.

Domaći pobijedili franjevce u nogometu

Upriličena je i nogometna utakmica između fratara i Drijenčana. Gotovo se sva svjetina koja je bila pred crkvom, umah preselila na obližnje igralište, navijački raspoloženi.

Igrajući požrtvovano i na svom terenu, domaći su igrači pobijedili na kraju rezultatom 8 : 4. Bilo je krvavih koljena i lakata, no i to se brzo zaboravi, jer-takva se utakmica ne igra često.

Nakon utakmice su svi prisutni otišli sjesti pod šator gdje ih je čekala prava gozba.

Mnogi pozdravili skup

Prije nego je poslužena večera, brojni su govornici uputili poruke ohrabrenja Drijenčanima, podsjećajući da je tisućljetna Bosna njihova zemlja.

Najznačajniju je kritiku, ali i riječ poticaja uputio gvardijan Franjevačkog samostana u Tuzli fra Zdravko Anđić, rekavši kako su Hrvati u Bosni glavni krivci za sadašnje stanje, u kojemu su oni sami sve malobrojniji.

S druge je strane podupro druženje i okupljanje, poput Drijenčkog sijela koje se nastavilo uz izvornu muziku, sve do duboko u noć.

Mladen Bosankić

Drijenački grb

Ovom su prigodom Drijenčani predstavili svoj grb koji će im u budućnosti mnogo značiti. Na njemu je sv. Anto kao njihov zaštitnik, te šahovnica kao povijesni Hrvatski grb i ljiljani kao simbol Bosne. Tu su i drijenci po kojima je Drijenča i dobila ime i žito kao simbol hrane i života.

Završen 11. saziv
Međunarodne likovne kolonije
"Bunarić"
Potvrđen međunarodni
karakter kolonije

Hvala vam za sve što ste za ova četiri dana zajedničkog učenja, druženja i stvaranja ostavili, rekao je prigodom zatvaranja kolonije Josip Horvat

Piše: Davor Bašić Palković

Oko pedeset umjetnika od kojih 22 iz inozemstva, ugostio je ovogodišnji, 11. saziv Međunarodne likovne kolonije "Bunarić", koja se tradicionalno održava u okviru žetvenih svečanosti "Dužijanca". Na koloniji su ove godine sudjelovali umjetnici iz devet zemalja - Rusije, Njemačke, Češke, Slovačke, Mađarske, BiH, Rumunjske, Hrvatske, te iz Srbije, koju su osim slikara iz HKC "Bunjevačko kolo" i drugih subotičkih udruga, predstavljali likovni umjetnici iz Leskovca, Užica, Beograda, Srijemske Mitrovice, Novog Sada i Sombora.

Tijekom četiri dana, od 15. do 18. kolovoza, osim u sjedištu kolonije - na salašu *Paje Đuraševića* - slikari su imala prigodu stvarati i na obližnjem marijanskom svetištu Bunarić te pokraj jezera Palić.

POVEZIVANJE NADAHNUĆEM: Prigodom otvorenja, sudionike kolonije, te brojne goste i okupljene pozdravio je predsjednik Likovnog odjela HKC "Bunjevačko kolo" *Josip Horvat*, a koloniju je otvorio predsjednik HNV-a *Branko Horvat*. Govoreći o povezanosti nadahnuća i stvaralaštva, on je naveo kako ova kolonija svojim ambijentom i ozračjem posebno obogaćuje okupljene umjetnike. "Dok otvaram ovogodišnju koloniju želim upravo to, da se uzajamnim druženjem u radu obogaćujete i nadahnućem povezujete. Ljepota stvaranja, ljepota prirode i vaš unutarnji svijet ljepote doći će do izražaja u djelima koja stvarate", rekao je *Branko Horvat*.

IZLOŽBA RADOVA: Kolonija je zatvorena u subotu, kada je u njezinom središtu bila priređena izložba radova nastalih na ovogodišnjem sazivu. Zatvarajući koloniju ravnatelj NIU "Hrvatska riječ" *Zvonimir Perušić* istaknuo je kako se osim očuvanja nacionalne kulture Hrvata, velika važnost kolonije iskazuje i u njezinu međunarodnom obilježju.

Crkva na Bunariću

Josip Horvat se zabavlja

Ugledne zvani

Kulturno-umjetnički progr

Dodite nam
opet!

"Hvala vam za sve što ste za ova četiri dana zajedničkog učenja, druženja i stvaranja ostavili nama. Hvala vam za svu nesebičnost u oplemenjivanju naših duša porukom i umjetničkim bogatstvom vaših djela. Hvala vam za divne večeri u kojima smo zajedno tražili inspiraciju. Hvala vam što ste obogatili našu Dužijancu, našu zajednicu i naš grad. I na sve to, što mogu reći: Dodite nam opet!", poručio je prigodom zatvaranja kolonije predsjednik Likovnog odjela HKC "Bunjevačko kolo" *Josip Horvat*.

Josip Horvat i Zvonimir Perušić

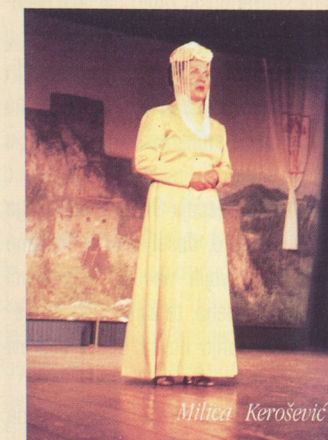
"Ono što stvaramo i radimo moramo pokazati drugima, ono što drugi rade moramo sami vidjeti i tek tada kada se usporedimo možemo vidjeti gdje je naše mjesto u zajednici naroda ili manjinskih zajednica koje nas okružuju. Bitno je istaknuti da se kolonija održava u okviru 'Dužijance', jedne velike manifestacije, i čini mi se prigodnim još jednom pozvati sve hrvatske institucije, da uložimo puno napora, znanja i pameti u to da Dužijancu zadržimo onakvom kakva ona jest, da zadržimo njezino hrvatsko obilježje, jer bojim se da ćemo, u vremenima koja dolaze, biti na nekim ispitima i kušnjama na kojima ćemo morati pokazati tko smo, što smo i koliko možemo", rekao je ovom prigodom *Perušić*.

U prigodnom umjetničkom programu koji je priređen u okviru otvorenja i zatvaranja kolonije nastupili su mladi folklorci i tamburaši HKC "Bunjevačko kolo", vokalna solistica *Antonija Piuković*, flautistica *Noemi Toth*, te recitatori *Marko Stantić* i *Ivan Kovač*.

Organizatori ove likovne kolonije su Likovni odjel HKC Bunjevačko kolo i Organizacijski odbor "Dužijance 2007".

OTVOREN GRAD UMJETNOSTI
SREBRENİK

Milica Kerošević

Svečano otvaranje manifestacije "Srebrenik - otvoreni grad umjetnosti 2007" pod nazivom "U kamenu i srcu muhurano" održano je u subotu, 25. kolovoza 2007. u dvorani Doma kulture.

Na svečanosti je prikazan poetsko dramski kolaž: U kamenu i srcu muhurano, na tekst *Nijaza Alispahića*, a u režiji *Jasmina Mekića*.

Sudjelovali su glumci Teatra "Kabare" Tuzla, *Vlado Kerošević*, *Milica Kerošević*, *Irfan Kasumović*, *Jasmin Mekić* i studenti Akademije dramskih umjetnosti Univerziteta u Tuzli: *Fatima Džaferović*, *Siniša Kahvić*.

Asim Horozić Tuzla, *Vedrana Šimić* - solistica Zagrebačke opere i *Amir Saračević* - tenor Sarajevo.

KUD "Mehmed Ibrahimović", Hor "Preporod", Alternativni teatar Srebrenik, Sazlija.

U okviru manifestacije koja traje od 24. kolovoza do 2. rujna značajno mjesto pripada Likovnoj koloniji. Na Koloniji je do sada boravilo 211 umjetnika, iz zemlje i inozemstva koji su do danas iza sebe ostavili 383 djela.

Na ovogodišnjoj Koloniji sudjeluje dvanaest umjetnika (BiH, Hrvatska, Crna Gora, Njemačka i Makedonija).

Vedrana Šimić

Stari grad Srebrenik, prvi put se spominje u pisanim dokumentima 15. veljače 1333. godine, u Povelji - ugovoru bosanskog bana *Stjepana II. Kotromanića* (1321. - 1353.) s Dubrovačkom republikom.

Pored toga, Srebrenik je igrao vrlo zapaženu ulogu u cijeloj srednjovjekovnoj bosanskoj povijesti. Posebnu važnost ima od 1465. godine, do 1520. godine kada je Srebrenik središnji grad Srebreničke banovine, po čemu je u ostalom banovina dobila i svoje ime.

Grad je uzdignut na majevičkim padinama u neposrednoj blizini magistralnog puta Sarajevo - Tuzla - županja.

Dani solidarnosti Trentina u Tuzli

Imigrantski potomci Trentina u Tuzli okupljeni u Udruženju "Trentini-Tuzla" uz podršku i učešće predstavnika Associazione "Trentini nel mondo" i talijanske ambasade u BiH, organizirali su 01-02. juna 2007. godine, a u povodu Dana Solidarnosti svih Trentinaca u svijetu, značajnu javnu manifestaciju, kojom su po prvi put nakon više od jednog stoljeća svog dolaska u ovaj grad i ovu zemlju, promovirali postojanje svojih osamdesetak porodica i odškrinuli vrata diskursu o opstojnosti kulture svojih predaka.

Ključne dijelove dvodnevne manifestacije činili su izložba očuvanih fotografija o imigraciji Trentina prema Tuzli i okrugli stol "Saradnja BiH (Tuzla) i Italije (Trentina): prošlost i sadašnjost", a pratili su ih zajednička muzička druženja (predstava "Muzika i sjećanje", s čitanjem autentičnih svjedočenja o imigraciji, praćena je "uhom i srcem") uz talijanska i trentinska jela, brižljivo spravljena od strane članica Udruženja. Tradicionalna trentinska solidarnost nije zaboravila ni svoje starije i iznemogle sunarodnjake, kojima je priredjen svečani ručak, a u kontekstu kontakata s domaćom zajednicom upričen je prijem kod gradonačelnika Tuzle, a napravljena je i posebna posjeta Dječjem domu u Tuzli s talijanskom muzičkom grupom "Poemus". Javni mediji grada Tuzle i Bosne i Hercegovini u cjelini značajno su popratili ove manifestacije.

Što se postiglo?

Opći je utisak da je Manifestacija uspješno javno svjedočila, s jedne strane o imigrantskom putu Trentina u BiH, prije svega u grad Tuzla, a s druge, ukazala na svekolike, naročito kulturološke povezanosti BiH i Italije, odnosno grada Tuzle i talijanske provincije Trentino. Dakle, tuzlanski Trentini su uspješno promovirali etnološki identitet svojih predaka, ali i svoju punu inkorporiranost u bosansko društvo.

O mučnom putu imigranata zorno je svjedočila javna izložba na kojoj je pored starih fotografija i

crteža, prvi put predstavljeno nekoliko geneoloških stabala porodica koje su došle iz Trentina do potomaka koji danas žive u Tuzli. Npr., jedna od najpoznatijih trentinskih familija u Tuzli - Mott - svoje porodično stablo počinje 1495. godinom, a danas, nakon toga živi trinaesta generacija Mottovih!

Zajednički zaključak svih učesnika manifestacija je da je dolazak Trentina u BiH/Tuzlu unaprijedio život starosjedilaca BiH na nekoliko nivoa. Doseljeni Trentini prvi su vrhunski zidari koji su osim vještine zidanja donijeli i nove stilove građenja kuća u kojima je i potkrovlje stambeni dio, zatim su prvi u Tuzlu donijeli umijeće zidanja dimnjaka, što se prije stotinjak godina smatralo pravim arhitektonskim čudom, zbog čega su trentinski zidari bili jako cijenjeni i traženi u gradu Tuzli. Osim toga, Trentini su u lokalnu kulturu implementirali svoje običaje i tradiciju pjevanja, kuhanja i zajedničkog druženja na otvorenom prostoru (teferiči na livadama i u dvorištima).

I pored vrlo snažnih utjecaja Orijenta od kojega su usvojili sve što je dobro, doseljenici iz Trentina zadržali su dobar dio svojih navika, uključujući očuvanje tradicionalnih imena, te zajedničko pomaганje u nevolji, u skupljanju novca da se napravi crkva, škola ili zajednički podigne vinograd.

Ovako vrijedna manjinska zajednica ne samo da je dobro prihvaćena u gradu Tuzli, nego su i Tuzlaci svoje historijske interese i multikulturalne vrijednosti povezali s prijateljskim narodom Italije, a koje su generacije imigrantskih Trentina od kraja XIX i početka XX. stoljeća prepoznali, i baš tu, u Tuzli, našli svoje trajno boravište, i ostavili svojim potomcima, danas građanima Tuzle, da afirmiraju svoje porijeklo, daju doprinos bogaćenju multikulturalnosti grada Tuzle i BiH, i danas dalje razvijaju prijateljske odnose bosanskohercegovačkih i talijanskih naroda. Podsjećamo da od svih veza koje ima s inostranstvom, grad Tuzla ima najveće kulturološke pa i ekonomske povezanosti upravo s Italijom, s Bolonjom ima bratimljenje, a o posebnom interesu talijanske kulturne javnosti za dešavanja u Bosni govori i činjenica da je najveća bosanska i svjetska usmena balada "Hasanaganica", nastala između 1646-49. godine, prepričavana s koljena na koljeno, sačuvana od zaborava zahvaljujući talijanskom putopiscu, etnografu Albertu Fortisu, koji ju je preveo na talijanski jezik 1774., a koju su zatim na svoje jezike prevodili W. Goethe, W. Scott, A. Puškin, A. Mickiewicz i mnogi drugi.

Što je ostalo nedoročeno

Trentini ne mogu biti nezadovoljni svojim stogodišnjim boravkom u gradu Tuzli. Uspješno su integrirani u bosansko društvo, prepoznatljivi su i pažnje vrijedni članovi bosanske zajednice.

Ono što ostaje za razmišljanje jesu dvije stvari. Prvo, trebaju li Trentini u Tuzli okupiti i ostale pripadnike (šire) talijanske zajednice, pa i prijatelje Bosance, s obzirom da bi tako postali "vidljiviji" u ukupnoj bosanskoj zajednici. Interes pokazan u dvodnevnoj manifestaciji i kapaciteti s kojima sada raspolaže tuzlansko udruženje "Trentini" daje pravo na pozitivan odgovor na ovo pitanje.

I drugo, ono što je ostalo nedorečeno, ne samo na ovom skupu, nego i u dosadašnjoj sveukupnoj valorizaciji kulturološke održivosti Trentina u ovoj lokalnoj zajednici jest pitanje njihova (punog i konačnog) identiteta, koje je ostalo prilično neartikulirano, van pažnje dosadašnjih socioloških analiza. Prilicni komoditet i inkorporiranost u bosansko društvo, odsustvo socijalne, vjerske i političke isključivosti koje prati, npr., današnje latinoameričke i muslimanske imigrante u SAD i Zapadnoj Evropi (u selu Mahovljani kod Banja Luke, 1904. godine Bosanci su, npr., pomagali izgradnju prve trentinske crkve San Francesco d'Asizi, što se može smatrati prvim činom njihove prihvaćenosti i socijalne adaptivnosti u lokalnoj zajednici) učinili su da su Trentini manje-više asimilirani u bosansko društvo (u Tuzli je Udruženje Trentina osnovano tek 2001. godine).

Trentini su ovdje, zapravo, dugo nosili i nose paralelni identitet: jedan, zadržan u sebi, kroz porodična sjećanja i poštujete fotografije predaka, formaliziran očuvanjem donijetih prezimena (npr. prezimena: Mott, Segat, Zamboni, Bancher, Daldon, Gojo, Menegoni) i davanja djeci tradicionalnih muških i ženskih talijansko-trentinskih imena (najčešće: Silvia, Lucia, Carlo, Giovanni). Drugi je onaj poluasimilirani, bosanski, budući da se Trentini u novije vrijeme ne osjećaju etničkom manjinom u smislu homogene socijalne grupe. Etničke manjine postaju grupe ako su marginalizirane od dominantne grupe i imaju jaku razinu kolektivne svijesti na osnovu vjerovanja u zajednički život, zajednički jezik, tradiciju... (vidjeti, S. Castles, A. Davidson, *Citizens and Migration*, London, 2000.), a znatan dio ovoga nedostaje kod Trentina u BiH. Dakle, imamo prilično specifičnu i interesantnu imigrantsku pojavu, koja uopće nije sociološki istražena. Bi li razumijevanje ovog specifikuma moglo biti iskorišteno za poticanje konzistentnije svijesti o zajedničkom etničkom pripadanju, i na osnovu toga potrebi partnerskog i međupodržavajućeg odnosa Trentina u Italiji i Trentina u Bosni (nasuprot *ad hoc* susretima i "čekanju" bosanskih Trentina na pomoć svojih sunarodnjaka u Italiji), ostaje da se vidi. Manifestacije u Tuzli daju uvjerenje u pozitivan odgovor i na ovo pitanje.

Prof. dr. Kadrija Hodžić

NOVA POJAVA NA BH. KULTURNOM NEBU ČASOPIS ZA KNJIŽEVNOST I KULTURU "RIJEČ"

Pojavlivanje časopisa, općenito, višestruko je uvjetovano. Časopis je istodobno izraz potreba, htijenja i stvarnih mogućnosti užeg kruga ljudi, ali, uvijek i sredine u kojoj oni žive i rade. Časopis, konceptijski motiviran kulturom i umjetnošću, i više je od rečenoga. Ako uzmemo činjeničnim da su kultura i umjetnost po svojoj prirodi, dijametralno suprotstavljeni politici, a da se od politike, koja toga mora biti svjesna, očekuje finansijska podrška za izlaženje časopisa, osim kao bitan uvjet izlaženja, vidimo to i kao evidentnu kulturnu i političku zrelost ambijenta koji je spreman suočiti se sa sobom.

Na istom mjestu vidimo i kako je svaki časopis uistinu fenomenološki označen, što mu dođe i kao *genetski predodreden* u osnovnim elementima svoga profila, sadržaja i prostora u kojem traga za svojim i identitetom svojih autora. Na taj način, časopis postaje i bitan uvjet interakcijskog prožimanja i međusobnih utjecaja u kulturnom životu, a tako i poticajni činilac bržeg razvoja.

Časopis za književnost i kulturu *Riječ* u Brčkom, ima svoju suvislu prethodnicu u časopisu *Riječi* koji je izlazio do 1992. godine. Časopis *Riječi*, dominantno oslonjen na rad književnog kulba *Pablo Neruda*, a potom *Književnog kluba Brčko*, sugerirao je jugoslavenskoj književnoj javnosti o postojanju književnog života u ovoj zemlji. Međutim, sada vidimo kako časopis za književnost i kulturu *Riječ* biva akterom bh. književnog života i o tome odašilje poruke u kulturni prostor širi od BiH i ex-YU. Krug autora koji se u njemu pojavljuju, nekad i sad, znatno je isti, ali i znatno proširen novima, posebno mladima, talentiranim i obrazovanim autorima. Tako, *Riječ* biva mjesto uspostavljanja kontinuiteta, ali i dokaz o istini njihovog identiteta u prostoru i vremenu.

Oslonjen na evidentan nivo jedinstva jezičnog prostora koji određujemo kao obitelj južnoslavenskih jezika, časopis za književnost i kulturu *Riječ* pokazuje lijepu uređivačku namjeru, kreativnu otvorenost, zrelost i toleranciju u odnosu prema jeziku i pismu, prema umjetnosti i kulturi kao pojavama. U stvari, to je i više nego manifest svijesti o kontinuitetu i jedinstvu kulturnog prostora, kulturnog i umjetničkog djelovanja, kao i spoznaje, prije svega, o međusobnoj uvjetovanosti i zadatosti književne umjetnosti i njezine suvremene pojavnosti. Časopis je mjesto za stjecaj otvorenog umjetničkog i duhovnog komuniciranja naših različitosti, nepretenciozne i slobodne mogućnosti kompariranja i prepoznavanja identiteta kao uvjeta artikuliranja svake osobnosti. Ako prihvatimo konstataciju *Zak-a Lakan-a da nijedan jezik ne može izgovoriti istinu o sebi*, onda časopis *Riječ* možemo uzeti kao paradigmatično mjesto i nešto veću, što bi rekao Martin Hajdeger: kuću bitka - naših jezika u kojoj taj problem savladujemo makar u nivou evidentnih jezičnih razlika i prijevoda, što nudi stvarnu mogućnost dosezanja spoznaje o svom identitetu.

Dvobroj časopisa *Riječ*, koncipiran i obiman kako možemo vidjeti, u rasponu od proze i poezije do eseja, književne i teatarske kritike, intervjua i prijevoda, donosi 173/ priloga, a uključuje 168/ autora, u mnogočemu je svojevrsna i nepretenciozna panorama recentne književne riječi na prostoru širem od ex-YU. To je vrijedan uređivački poduhvat i Žarko Milenić je, uistinu, pravi čovjek za taj posao. Naime, *Riječ* omogućuje prepoznavanje suvremenih tokova književne umjetnosti, a grad Brčko i ljudi koji su pokretači časopisa demonstriraju zavidnu potenciju književnog i kulturnog kvaliteta.

Brčko uređeno kao *district*, veliki i lijepi grad na bosanskoj obali rijeke Sava i ušću rijeke Brka, grad koji ima luku, željezničku stanicu, granični prijelaz i most u susjednu zemlju, tranzitne i plovne putove, ekonomiju, industrijsku proizvodnju s podrškom poljoprivrede, osnovne i srednje škole, visokoškolske ustanove, *Umjetničku galeriju* i likovnu koloniju Sava, *Književni klub* i *Udruhu ljubitelja umjetnosti*, teatarski festival, etc., pokrećući časopis za književnost i kulturu *Riječ*, doista, dobija ono što mu je u pobrojanoj slijedi najpotrebnije: sasvim prikladno svojim potencijalima i potrebama zamišljeno i profilirano periodično glasilo za književnu umjetnost i kulturu. Naime, svi prethodno pomenuti i drugi oblici života Brčko Districta - bit će stvarnost zauvijek, tek, kada prođu kroz časopis *Riječ*.

Atif Kujundžić

Prvi festival amaterskog filma u Tuzli

Grupa mladih entuzijasta i ljubitelja filma, okupljenih u kući Plamena mira u Tuzli, prošlog je mjeseca organizirala prvi festival amaterskog filma "A-fest", u okviru kojeg je prikazano 20 filmova. Taj festival je rezultat sedmomjesečne edukacije srednjoškolaca o kreativnom korištenju medija. "A-fest" je zamišljen kao festival za sve vrste izražaja, amaterski, trash, eksperimentalni, dokumentarni i umjetnički film i bez obzira jesu li autori amateri ili profesionalci.

"Ove godine smo željeli animirati mlade da svoje misli pretvore u kratke filmove, a sve u cilju da se sklone s ulica. Nismo pravili selekciju filmova za festival, jer smo htjeli da vidimo kolika je zainteresiranost, da probudimo filmske kreativce" kaže Dino Duraković, koorganizator "A festa" u Tuzli

Iako se radi o prvom amaterskom festivalu u Tuzli svoje video uratke poslao je i Kristijan Milić, koji je ove godine na Filmskom festivalu u Puli proglašen za najboljeg redatelja. To je bila prilika da mladi ljubitelji filma iz Tuzle uoče greške kod snimanja. Kratki horor filmovi Kristijana Milića "Dosada", "Zamka" i "Backwoods", te akcijski petominutni film "Netrpeljivost" u kojem skinheadsi napadaju mladog muslimana, izazvali su veliku zainteresiranost posjetilaca "Plamena mira" u Tuzli.

Video tim "Pikland" iz Banovića predstavio se parodijom na film "Roki", prikazani su uradci tuzlanske klape "De zbrks", te tima "Žuti titl" i Branka Radakovića, Kristijana Kaurića i Petra Oreškovića.

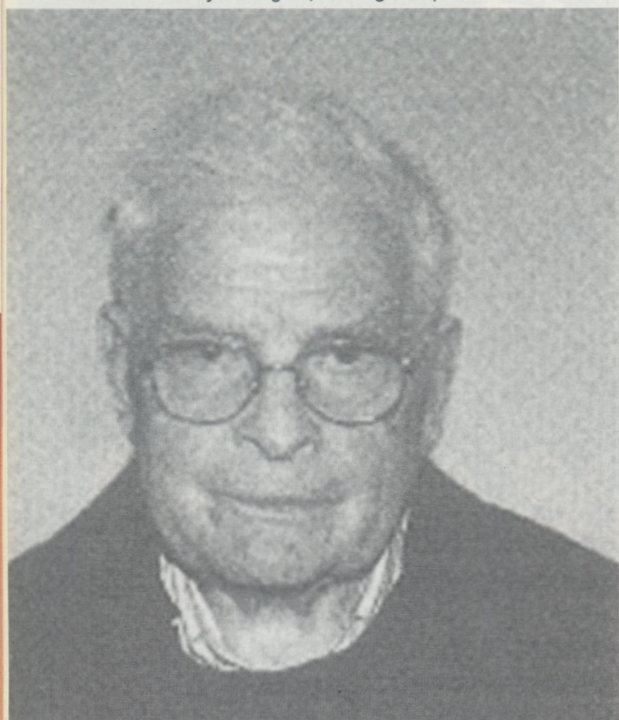
Kao i većina manifestacija koje se prvi puta organiziraju, ni za "A-fest" nije bilo finansijske podrške općinskih čelnika, tako da u kući "Plamena mira" nisu pozvani autori filmova, već su prikazana samo njihova djela.

J. Š.

Pitanje franjevac a i kršćana od strane Turaka

(Fra Ignacije GAVRAN, "SUPUTNICI bosanske povijesti"- Sedam stoljeća djelovanja bosanskih franjevaca - drugo prošireno izdanje, "Svjetlo riječi", Sarajevo-Zagreb, 2007. godina)

Katolički mjesečnik "Svjetlo riječi" broj 248. - studeni 2003. godine, objavio je sjajan tekst uglednoga i autoritativnoga bh. povjesničara Dubravka LOVRENOVIĆA, pod naslovom "POČETAK ILI KRAJ povijesti". U ovome studioznomu i temeljitomu uratku Lovrenović skreće pozornost na to kako se sve tumači AHDNAMA te zlorabi za aktualne, dnevno-političke potrebe i promidžbe. Kako je i sam napisao povod za ispisivanje ovoga teksta je bio Međunarodni znanstveni simpozij na temu "Kultura ljudskih prava i temeljnih sloboda u AHD-NAMI sultana Mehmed Fatih", koju je 28. 5. 1463. godine dao franjevcima Bosanske vikarije. Simpozij je 21. 10. 2003. godine u Sarajevu organiziralo Udruženje Bosanskohercegovačko-turskog prijateljstva, a pred sudionicima je bilo, na raspolaganju, šest okvira tema za rasprave.

Različita razumijevanja i tumačenja istoga

U uvodnome dijelu svoga teksta Lovrenović, između ostaloga, naglašava: "Ostavljajući po strani brojne detalje i pikanterije vezane za izlaganja većeg broja sudionika, vrijedi podcrtati da je i ovaj znanstveni skup, po tko zna koji put, razgolitio duboki jaz koji bosanske ljude različitih nacija i vjera oštro dijeli u razumijevanju, kako nedavne tako i daleke prošlosti Bosne i Hercegovine."

Diskusije na skupu pokazale da na sceni imamo takav vladajući trend koji ni ne ukazuje na skoro približavanje stavova. U tomu kontekstu Lovrenović tvrdi: "Ljudi duboko posvađani oko vlastite prošlosti nisu u mogućnosti graditi čovjeka dostojnu budućnost".

Videna bošnjačkim očima, ahdnama predstavljaju najstariji dokument o poštivanju ljudskih prava i sloboda u historiji. Ovom se, koliko romantičarskom toliko i rigidnom, shvaćanju ljudskih prava i sloboda, s obzirom na sadržaj ovog dokumenta i njegovu stvarnu primjenu u praksi, može uputiti bezbroj zamjerki i još više protudokaza. U to se Lovrenović nije upuštao, ali je skrenuo pozornost ne nešto bitnije: "Mnogo važnijim od preturanja po lešu povijesti čini se naglasiti da u povijesnom kontekstu nastanka ahdname, svibnja 1463. godine, kada su Osmanlije vojno podčinile srednjovjekovnu bosansku državu, pogubile njezina posljednjega kralja Stjepana Tomaševića i deportirale značajan dio stanovništva, o poštivanju ljudskih prava u njihovu modernom značenju nije bilo, niti je uopće moglo biti govora."

U vrijeme nastanka ahdname postavljao se tek puki princip tolerancije i trpljenja. Kao akt vjerske tolerancije ahdnama nije naslovljena bosanskim katolicima nego isključivo franjevcima, kao jedinoj institucionalnoj formi koja je nakon sloma institucije kraljevstva u kakvu-takvu stanju na nogama dočekala sudbonosni osmansko-okupatorski dolazak. "To nedvojbeno svjedoči da Crkva bosanskih krstjana - ili kako to vole reći bošnjački historičari - bogumila - nije predstavljala takav institucionalni i vjerski faktor s kojim bi osmanski sultan stupio u pregovore.

Kršćanski seljaci jedini porezni obveznici

Detalnije, autoritativnije i studioznije informacije o položaju bosanskih franjevaca i katolika, u osmanskom carstvu, prezentira fra Ignacije GAVRAN, knjigom *Suputnici bosanske povijesti - Sedam stoljeća djelovanja bosanskih franjevaca - (drugo prošireno izdanje, "Svjetlo riječi" Sarajevo-Zagreb, 2007. godina).*

Dok je bilo uspješnog osvajanja, dok je ta država cvala, vojska je bila zadovoljna, a porezi za podložnike podnošljivi pa je vladao relativno miran poredak. Tako je to bilo u 15. i 16. stoljeću pa s početka i u 17. stoljeću. Kad su prestala osvajanja, kad su ratovi za Turke postali gubici, pojavili su se u državnoj blagajni strahoviti manjci pa turska uprava nije imala čime plaćati vojsku i podmirivati ostale državne troškove. Da se domogne novca, država je

pribjegla sve većem i većem oporezivanju stanovništva pa tako porezi postaju sve teži, sve raznovrsniji i brojniji. Normalno bi bilo da poreska opterećenja snose svi građani i to razmjerno prema svojoj ekonomski moći. U Turskoj je, međutim, vojnički stalež (janjičari i spahije) bio od ovih tereza izuzet; u gradovima su se trgovci i obrtnici domogli janjičarskih povlastica prostim upisivanjem u njihovu organizaciju ili time što su bili posjednici čifluka. Sav teret, prema tome, spao je gotovo isključivo na seljake i to prvenstveno kršćanske. Oni nisu bili u stanju platiti porez pa su se morali zadužiti uz visoke kamate. To je bio siguran put do gubljenja vlastitog posjeda - da postanu kmetovi s vrlo teškim obvezama (besplatni rad begu na njegovu zemljištu, besplatno popravljavanje tvrđava i putova, dovoženje hrane i streljiva za vojsku i sl.) Istina, i turska je država krajem 18. stoljeća pokušala obvezati i povlaštene slojeve da plaćaju porez (Mustafa III. 1765. god.), ali su se oni tome snažno oduprli.

Još gori porez vlasti bio je kad je ona ubiranje poreza prepustila zakupcima (haračlijama). Oni su ubirali porez na bezdušan način, ugoneći i znatno više nego što su bili ovlašteni. Franjevci su bili izuzeti od mnogih poreza, ali su ih, u stvari, često morali plaćati. Osobito težak teret je bio džulus, porez za vršenje vjerskih obreda, zaveden negdje u drugoj polovici 17. stoljeća. Njega su plaćali gvardijani triju samostana svake godine i prilikom nastupa novog vezira. Kako su se veziri često mijenjali, to bi ponekad platili i po tri, pa i četiri džulusa na godinu. Ukupni trošak za jedan džulus bio je tijekom godina 1770.-1800. prosječno 1400 groša. Uz taj iznos valjalo je veziru predati i jednog ovna, dvije oke šećera, 20 kruhova, 20 sapuna i dvije svijeece od po pola oke voska. Slično su davali, u naravi, i sarajevskom muli. Nešto manje morali su davati kadiji i serdaru, koji su se mijenjali svakog mjeseca. Iako, u poredbi s drugim davanjima, džulus i nije bio tako visok, njegova učestalost i redovitost značila je strašno opterećenje za samostane. Prema A. Čoriću, fratri su kroz 180-190 godina, koliko su predavali džulus, isplatili svotu od 70.000 dukata.

Drugi izvor nevolja bio je sudski i upravni sistem turske carevine. Umjesto da vlast za suce i upravnike postavi sposobne i poštene ljude, ove su se službe (osobito služba suca-kadije) prodavale pa

O porezima u 18. i prvoj polovici 19. stoljeća Nameti za zube i vazduh

"Kroz taj period (tj. tokom 18. st. pa do 1839.) broj izvanrednih nameta od dvadeset koliko ih je, po prilici, bilo u XVII. stoljeću, porašće na devedeset sedam, dok će njihova količina biti najčešće neodređena i stajće u punoj ovisnosti od svake konkretne situacije i nahodjenja ubirača...; za kakve su sve besmislice uzimani (nameti) pokazuju najbolje njihovi nazivi... porez za "zube", čije je ubiranje motivisano time što su državni službenici za vrijeme jela kod seljaka trošili svoje zube, dok su tri nameta nosila naziv: "za vazduh" (tayyarat).

(Avdo SUČESKA. Ajani (Djela ANUBiH, knj. XXII), Sarajevo 1965. str. 62-63.)

ih je trebalo kupiti za znatan novac i to svake godine iznova. Ovi položaji nisu nosili neku plaću; činovnik se za izdatu svotu kojom je kupio svoju službu i za svoje uzdržavanje morao namiriti od stanovništva, posebno onoga koje nije bilo zaštićeno - od kršćanske raje. Pristojbe (takse) je određivao sudac ili upravni činovnik najčešće po svojoj volji. Kazne za prekršaje bile su stroge i opet samovoljno odmeravane; najomiljenije su (gde je bilo moguće primijeniti) bile globe. Budući da stvarnih prekršaja nije bilo dovoljno, valjalo ih je izmisliti i za te izmišljene prekršaje valjalo je plaćati visoke svote. Tome je pridolazilo i ucjenjivanje; plati, ako nećeš da dadnem na tebe tužbu (da te odilamim); onda ćeš platiti daleko više.

Svega ovoga bilo je u turskom carstvu i ranije - u 17. i prvoj polovici 18. stoljeća, a do najvećeg izražaja su došle u drugoj polovici 18. i prvoj polovici 19. stoljeća, kada je turska država bila zauzeta obrambenim ratovima protiv Austrije i Rusije, te protiv ustanaka svojih podložnika u balkanskim zemljama. Ujedno je ovo razdoblje duboke unutarnje, prvenstveno ekonomske, krize koju turska uprava nastoji svladati, ali mjere koje u tu svrhu bira ili nisu bile pogodne ili nisu dovoljne ili ih vlada nije u stanju provesti. Ta agonija uzrokuje mnogo neizrecivih patnji za njezino nezaštićeno, kršćansko, stanovništvo. Kako ne bi izgledalo da su njegove tvrdnje pretjerane ili izmišljene fra Ignacije Gavran navodi konkretne slučajeve koji su pogadali franjevce i običan kršćanski puk, a koje su prošle nezabilježene.

"Fratarsko ašikovanje s Turkinjom?"

- Godine 1773. kajmekam (namjesnik) Ali-paše Dagistanlije zatražio je od fratara džulus pa su mu oni dali 200 groša s molbom da ih pričekaju dok skupe novce od trgovaca. Platili su ga nakon mjesec dana (oko 1.400 groša).

- Godine 1778. predali su fratri četiri džulusa u 12 mjeseci; jednom zgodom kad su ga davali, proveli su osam dana u tamnici, unatoč tome što je fermanom iz 1775. godine bilo zabranjeno uzimati poreze, pa i džulus.

- Godine 1785. opet su fratri platili četiri džulusa na godinu, iako je u fermanu od 1783. godine izričito stajalo da su oni slobodni od svih javnih danaka.

Najgore su bile, a najvećim dijelom izmišljene, optužbe ("musevede" ili potvore); najčešće su ih oklevetali da su proširivali zgrade (crkvu, samostan, štalu), da su nabavljali grožde, da su kopali blago, da su nagovarali Turke da se pokrste ili da su poturčene kršćane kušali povratiti u katoličku vjeru, da su kupovali zvono i slično. Opet je fra Ignacije GAVRAN naveo nekoliko pojedinačnih tužbi, najčešće podvala.

- Godine 1760. neka je sarajevska Turkinja navodno ulazila u sutješku crkvu i "fratri su s njom ašikovali", pa su platili 34 groša.

- Godine 1770. tužba je glasila da su došli neki popovi iz Moreje (Grčke) koji bune narod. Na to je vezir poslao nekoliko svojih pašalija da pregledaju samostane. Nisu našli ništa, ali da iznudi novac, pašin predstavnik rekne fratrima: "Ili mi dajte pet kesa (2.500 groša) ili će vam stradati deset fratara" (tj. povest ću ih u Travnik). I poveo je gvardijana, ali su se putem kod Busovače nagodili da mu dadne 1.190 groša.

- Godine 1777. neka se muslimanka iz skopaljskog (gornjovakufskog i bugojanskog) kraja zagledala u nekog Dalmatinca pa je s njim pobjegla na mletačko područje. Mustaj-paša Skopljak za to optuži kod paše Čengića fratre i zatraži da se sva tri gvardijana objese. Nekako se stvar smirila s 900 groša. Stradali su i skopaljski katolici; paša ih je oglobio sa 800 groša, a trojicu muškaraca i jednu ženu objesio. U međuvremenu Mlečani su djevojku vratili u Bosnu.

- Godine 1778. potvorio je fojnički kadija kreševskog gvardijana da je načinio crkvu, a ne pojatu (za koju je imao skupo dobivenu dozvolu). Kad se ta optužba pokazala kao obična podvala, rekao je kako fratri prate pokojnika s križem na

Fra Ignacije GAVRAN

SUPUTNICI bosanske povijesti

groblje. Za prvu optužbu platio je gvardijan 348, a za drugu 1300 groša.

Autor knjige naveo je još brojne slučajeve koji zorno ilustriraju i oslikavaju stradanje fratara i bosanskih katolika, ali ih je zbog skučenosti novinskoga prostora nemoguće sve citirati. Krajnje nezahvalno bi bilo pisati klasični prikaz ovoga spisateljskog djela, jer obiluje brojnim povijesnim spoznajama, svjedočanstvima i dokumentima pa su citirani dijelovi tek natuknice onog što iskusni i učeni fra Ignacije Gavran sjajno prezentira i skreće pozornost na to kako aktualne dnevno-političke tvrdnje o povlaštenom položaju bosanskih franjevaca u osmanskom carstvu imaju i drugu, puno tamniju, stranu medalje.

(U narednom broju: "Patnje franjevaca od strane pravoslavnih vladika")

Priredio: N. J. IVANOVIĆ

LUCIANA

Adresa: Magistralni put bb, Lukavac, BiH
Tel/fax: ++387 35 553 454, 553 453

E-mail: luciana@bih.net.ba
www.luciana.ba

Uspješno završena 3. likovna kolonija Dinara 2007.

Kninski umjetnici, svojom tijesnom suradnjom, mogu ostvariti uspješne kulturne akcije. Idejni začetak dogovoren između Ivana Antolčića, Josipa Palade i Fabijana Lovrića, u Ozlju 2004. godine, prepoznala je *Likovna udruga Knin*, na čelu s predsjednikom Mijatom Marićem, koji je ove godine iznio najveći organizacijski teret, te već 3. međunarodnu likovnu koloniju *Dinara*, uz suradnike na terenu, uspješno privodeći kraju. Generalni pokrovitelj ove godine je grad Knin koji će svoj fond umjetnina povećati iznadpolovičnim fundusom uradaka, dok će jedan manji dio biti uručen donatorima kao zahvala, a bez čije pomoći se ne bi realizirao ovaj vrijedan projekt.

Sudionici ovogodišnje *Likovne kolonije Dinara 2007.*, održana je kao i prethodne dvije, u prostoru Dinare i Lovačkom domu od 1. kolovoza do 4. kolovoza 2007., na visini od oko 1000 metara n. v. Ljepote krajobrazu nisu jedini motivi koje su slikari obrađivali, nego i vizionarski uradci, te doživljajni svijet koji donese sobom u prekrasne predjele Dinare. Dio toga ugodaja vidljivo je i na fotografijama njihovih uradaka, te samim uradcima.

Ovogodišnja likovna kolonija dostigla je povjerenje i konačnu afirmaciju vrijednosti, te su i sami radovi veoma uspješni, a radili su ih, od najstarijega Aleksandra Augustinčića - Šandora (Zagreb), do najmlađega Markote Ernesta (Čaplina). Uz njih dvojicu su kao najnagrađivaniji naš ilustrator Ivan Antolčić (Zagreb), proslavljeni kipar Ante Brkić (Čaplina), te cijela jedna raskoš slikarskih veličina: Hans Wiliem (Irska), Karolina Kulier - Čulina (Njemačka), Zvonko Čulina (član LU Njemačke), Zvonko Anić, Jure Semren, Stipe Zoroja (Livno), Goran Sučić (Split), Tomislav Marijan Bilosnić (Zadar), Marina Bedek, Miroslava Kos, Marija Bertić - Štefanac, Dragica Križan - Biba, Zlatko Nežić, Nedeljko Tintor, Karlo Zavacki, Ksenija Talić (Zagreb), Ivica Marin (Žrnovnica), Antun Tonča Ferbežar (Osijek), Ivo Petrović - Mikelandelo (Brač) i Mijat Marić (Knin), domaćin i organizator 3. likovne kolonije *Dinara 2007.*

U sklopu boravka na Dinari organizirano je mnoštvo sadržaja: književna večer Fabijana Lovrića, kao i športskih nadmetanja od kojih je natjecanje u balotama bilo najatraktivnije, zatim natjecanje u plesu, pjesmi, pričanju viceva...

Izložba uradaka upriličena je u veleučilištu *Marko Marulić* u Kninu, na dan 4. kolovoza s početkom u 11,00 sati. Izložbu je otvorenom proglasio zamjenik gradonačelnice Knina, Tomislav Vrdoljak, zahvalivši se braniteljima Knina, dekanu veleučilišta u Kninu dr. sc. Marku Jeliću, svima sudionicima koji su slikali, te nazočnima koji nisu krili zadovoljstvo doživljajnog svijeta umjetnika koji to preneseše i na njih.

Tomislav Vrdoljak i Fabijan Lovrić

Uz izložbu poznatih slikara, svoje radove su izložila i djeca iz udruge *Sveti Bartolomej Knin*. Ova suradnja raduje, a u slijedećoj likovnoj koloniji

Dinara 2008. nadati se kako će biti još veći broj djece uključen u izravan rad s istaknutim slikarima. Fabijan Lovrić

Hrvatska sakralna baština

(Uz izložbu slika Nevenke Nekić;
Sumartin, srpanj 2007.
- Nin, kolovoz 2007.)

Sakralnost novijeg vremena sve više i više pruža ruku ranjenom Kristu kako bi kroz svoje djelovanje i svoje čine postalo bližim općem, a iz toga općeg oplemenilo osobni bitak s bitkom Njegovim, njegovim djelom i vjerom u život, vjerom u oprost i ljepotu koju kroz katehezu umjetnosti nudi vizija ispravnosti na putu njegovom. Tim putem kroči i Nevenka Nekić, koja je počela putem profesorice povijesti i povijesti umjetnosti na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu, a u umjetnosti pronašla svoje mjesto kao književnica s objavljenom dvadeset jednom knjigom, dok u slikarskom svijetu oplemenjuje svoj put izložbama, bilo skupnim ili samostalnim, rađajući uz sve to i kao suradnica na HRT-u gdje je ostvarila četrdesetak dokumentarnih emisija. Za taj rad dobila je i mnoga priznanja, iz domene lijepe književnosti, ali je valjano vrednovana i kao uspješna slikarica.

U ciklusu ulja na platnu, *Hrvatska sakralna baština*, oslikan je arkadijski mir jedne prepoznatljive arhitekture sklopljene u mozaiku okoliša, koje, gotovo lirsko-epski u sebi nose crkvice naslonjene na obronke neba, ili su nježno iznikle uz floru okoliša svjedočeći svojom upornom postojanošću prolaznosti vremena. Ovaj pejzaž sa srcem crkve, sa srcem sakralnih objekata: na Biokovu, Lopudu, Španu, Braču, Ninu, Koločepu, Lastovu, Iloku, Paklenici, Solinu, i drugdje, gdje se slikarici drhtaj srca prenese na platno, postadoše svjedoci hrvatskoga opstanka na određenim prostorima, postadoše znamen i znanje u graditeljstvu sakralne arhitekture oteti od zaborava, i jedna nesvakidašnja želja da se sve to približi svima onima koji žele upoznati i na taj način Lijepu Našu.

Joja Ricov uz ovu izložbu zapisao je u katalogu: "Mi ćemo brate, predahnut uz crkvicu, ovu s preslicom, preromantičku, obgrljenu borovljem u propinjanju - tu je plavet pučine zajamčen pozad

počinka. Zvonik se sovi u tvrdu edenskog kutka u lutu - putniku na okrepju, čempresi su zbor u zagrljajnu poju zaklona; pršti, pjeni se u gejzirmomu uzletu obalno naselje Adriae, putovlje vijuga nedogledu u susret, uz oazu decrescendna pokoja. I opet Sveti križ - dlanopojno uzdarje nebesima ukotvljeno u pejzaž, a Krist ne prestaje umirati, zajamčena ljesa, okružen bračom u sućuti a s križevima: Thanatos, pogubno pečati neumitnu nadmoć, svevlast prostorima Terrae - crveno zastire, guta paletu polichromosa. Naselje, gle, i opet, suglasno se ukotvilo u krajolik. Raspeti s križevima - lice zemlje natkrililo se dijagonalno nad vidokrug, svetokružni amblem bogomolje svijetli iz krvne plazme - Jahve Sveravnajući, kad će nas minuti Golgota?"

Paletna raskoš autoričine vizije donosi jasne obrise, prepoznatljive i krajobrazom i arhitekturom. Pomalo mistični nanosi teže plavog ili vertikalni crnog, uokviruju i ističu plohe krovova, dajući andeosku čistoću objektima u pejzažu. Oni su tu da svjedoče, oni ne propadaju, oni su kameni i čvrsti, postojani kao volja Njegova, kao nepresušna ljubav kojom nas obasiplje Gospodin. Gotovo čujan arhetipski zov izbija iz slika Nevenke Nekić. Bjelina zvoni kao duša koju žele sputati nepoznate i neželjene sile, ali ona ustrajava, ona nosi sunce na svojim krovovima. Ona je kuća Njegova i kuća naša. Kuća naše savjesti i Njegove ljubavi. Iz takve kuće kao da je netom izašla slikarica i ovekovječila san.

Taj san je i volja Njegova.

Fabijan Lovrić

SUMARTIN (srpanj 2007.)
NIN (kolovoz 2007.)
Jelić 28. VII. 2007.

HRVATSKI glasnik

U Budimpešti izlazi HRVATSKI GLASNIK, glas Hrvata u Mađarskoj, glavna i odgovorna urednica: Branka Pavić-Blažetin, novinari: Stipan Balatina (zamj. gl. i odg. urednika), Bernadeta Blažetin, Timea Horvat, lektor Živko Mandić, Ravnatelj: Čaba Horvath.

Osnivač lista je Savez Hrvata u Mađarskoj, a izdavač Cronica Kht.

Adresa: 1065 Budapest, Nagymező ut. 49.

Tel./fax: 1/269-2811, tel. 1/269-1974

e-mail: glasnik@croatica.hu.

List pomaže Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj.

U proteklih nekoliko mjeseci mogli ste na stranicama našega i Vašega Glasnika pročitati niz tekstova koje je potpisivala naša suradnica Maja Jurić. U periodu između dva posljednja broja naša se Maja udala za mladoga gospodina Danijela Nikolića. Maji i Danijelu od srca čestitamo u ime cijele redakcije. Svi zajedno želimo im dug i sretan brak. Životne križeve koje su do sada nosili neka u budućnosti nose zajedno.

NEKA VAS UVIJEK PRATI BOŽJI BLAGOSLOV!

J. N. i I. K.

Turistički potencijali u Tuzli

U sklopu Projekta *CulTuRe* na temu *Strateške smjernice i promocija turizma* u Općini Tuzla, održana je jedna od tri radionice u smislu promoviranja turističkih potencijala u Tuzli. Naime, Općina Tuzla u suradnji s talijanskom Općinom Bolonja, implementira projekt *CulTuRe* - promocija turizma i međunarodnih odnosa grada Tuzle. Cilj je poboljšati kapacitete i vještine osoblja Tuzle i drugih aktera koji djeluju u oblasti promocije turizma, europskih i međunarodnih projekata, bitnih elemenata u održivom razvoju grada.

Dodatna vrijednost i cilj projekta jeste izrada dokumenata koji će dati smjernice za razvoj turističkog potencijala, osobito kulturnog turizma grada Tuzle. Projekt financira Fondacija Cassa di Risparmio iz Bolonje, a partneri Tuzle i Bolonje su: Univerzitet u Bolonji, Udruženje za razvoj NERDA, Pannonica i BIT Centar Tuzla.

Nakon prezentacije projekta *CulTuRe* koju je održala Amra Jaganjac, menadžer za strateško planiranje, predstavljena je metodologija izrade strateških smjernica, a nakon diskusije o prikupljenom materijalu nastavljen je rad po skupinama. Kada se govori o realizaciji suradnje Bolonje i Tuzle bitno je spomenuti da odlična suradnja ovih gradova datira još iz

devedesetih godina kada su prijatelji iz Bolonje među prvima došli da pomognu, ne samo humanitarnim akcijama nego i razbijanjem informativne blokade. Nakon toga uslijedili su projekti na rekonstrukciji grada, a sada se radi na projektima od institucionalnog značaja.

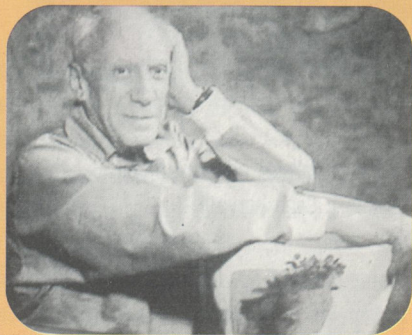
U Bolonji kažu da suradnju s Tuzlom smatraju modelom suradnje jednog grada iz EU i jednog grada koji će nekada biti u EU. Ovo je kao pilot projekt koji bi mogao biti uzor i drugima, rekla je Svetlana Kakeš

ispred Općine Tuzla. Ipak, Tuzla je do sada dokazala svoje turističke potencijale i razvoj grada u tom pravcu, jer kada je za sve slavnica bila problem postojali su ljudi koji su vjerovali u njezin razvoj i dizali je u vrhove. Dok su mnogi na Tuzlu gledali kao na grad koji tone i nestaje zbog slanih izvora, danas su njezini slani izvori prava turistička atrakcija gdje se usred ljetne sezone na jezeru skupi i do 5000 posjetitelja.

Maja Nikolić

Život poznatih

Djelo

Tijekom Drugog svjetskog rata španjolski slikar Pablo Picasso (1881. - 1973.), živio je u Parizu. Jedan je njemački časnik, pripadnik Gestapa, došavši u njegov atelje i ugledavši slavno djelo "Guernica", koje je veliki slikar naslikao 1937. godine, poslije njemačkog bombardiranja istoimenog gradića u Baskiji, zapitao:

"Vi ste ovo naslikali?"

"Ne, nisam, vi ste to učinili!", odgovorio mu je Picasso mirno.

Porez na ljepotu

Francuski književnik Alexandre Dumas (1802. - 1870.), našao se u društvu u kojem se poveo razgovor i o porezu. Neko vrijeme je slušao razgovor, a zatim se i on uključio:

"Mislim da bi od svih poreza najunosniji bio onaj na žensku ljepotu."

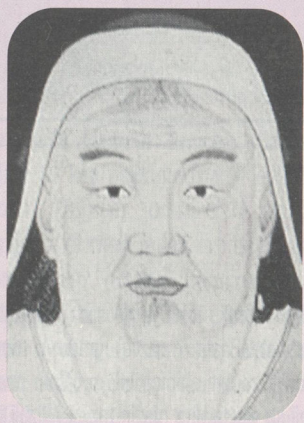
"Kako to?", bili su znatiželjni ostali.

"Tako jer bi ga svaka žena s oduševljenjem plaćala."

Zakon

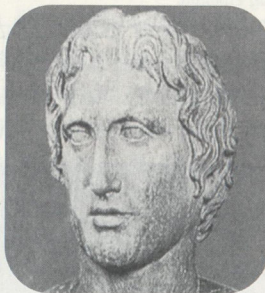
Prema zakonima koje je donio mongolski vojskovođa Džingis-kan (1155. - 1227.) preljub je bio veliki grijeh: preljubnici obaju spolova bivali su pogubljeni. No, preljub počinjen sa strancem dopuštao se jer se smatralo da ne ugrožava obiteljski sklad. Strogi zakonodavac Džingis-kan pokazao je, međutim, veliko razumijevanje za pijanstvo: "Muškarac se smije napiti tri puta na mjesec. Ako se napije samo dva puta u mjesecu, to je za svaku pohvalu. Što može biti bolje od toga? Da se uopće ne napije? Ali, gdje ćemo naći takva čovjeka?!"

Razlog

Kada je jedan ratnik prišao makedonskom kralju i slavnom osvajaču Aleksandru Velikom (356. - 323. prije Krista) i pitao ga može li mu objasniti zašto mu je toliko stalo da osvoji Egipat, ovaj ga je uhvatio za bradu i rekao:

"Evo vidiš, ni tvoja brada ničemu ne koristi, a ti je ipak nosiš!"

Glupi bankari

Neki bogati bankar obratio se francuskom romanopiscu i dramatičaru Alexanderu Dumasu (1802.-1870.):

"Mislim da umjetnici i pisci moraju biti siromašni, jer samo bijeda i neimaština potiču na stvaranje."

Dumas mu odmah s negodovanjem odgovori:

"To je isto kao da ja kažem kako bankari u pravilu moraju biti glupi, jer ih njihovo bogatstvo zaglupljuje!"

Skupe usluge

Nakon pobjede nad Zapadnim Gotima, Klodvig, franački kralj od 82. do 511. godine, iz dinastije Merovinga otišao je na grob sv. Martina kako bi mu zahvalio za pobjedu i sa sobom je poveo, kao dar-žrtvu, konja kojega je jahao na dan bitke. No, kad je u samostanu u kojemu je bio grob predao konja, počeo je žaliti za njim. Tada je ponudio redovnicima nešto srebra te mu oni vratit će konja. Klodvig, koji je tada tek kratko vrijeme bio kršćanin, rekao je:

"Sveti Martin dobro služi prijateljima, ali svoje usluge malo preskupo naplaćuje."

Igra riječi

Engleski fizičar Lord Kelvin of Largs pravog imena William Thomson (1824.-1907.) bio je jednom prisiljen odgovoriti svoje predavanje, pa je na oglasnoj ploči napisao:

"Professor Thomson will not meet his classes today" (Profesor Thomson se neće danas sresti sa svojim učenicima).

Vidjevši obavijest, učenici su odlučili našaliti se malo sa svojim profesorom pa su napisali novu poruku u kojoj su izostavili slovo "c" iz riječi "classes". Na ploči je ostala rečenica:

"Professor Thomson will not meet his lasses today" (Profesor Thomson se neće danas sresti sa svojim prijateljicama).

Slijedećeg dana Thomson se nije zbio već je izbrisao slovo "l" iz riječi "lasses". Sada je na ploči stajala nova rečenica:

"Profesor Thomson will not meet his asses today" (Profesor Thomson se neće danas sresti sa svojim magarcima).

Fenix

Projekt urgentne rehabilitacije

Univerziteti klinički centar u suradnji sa CIR - Centrom za međunarodnu rehabilitaciju iz Čikaga, implementirat će prvu etapu projekta urgentne rehabilitacije. Riječ je o edukacijskom programu namijenjenom protetičarima, fizioterapeutima i menadžerima u zdravstvu. Vrijednost ukupnog projekta je 19,5 milijuna dolara, od čega se na prvu etapu odnosi jedan milijun.

Projektom edukacije bit će obuhvaćeno 110 Iračana, od čega 20 menadžera-direktora zdravstvenih ustanova, 20 liječnika, specijalista fizikalne medicine i 70 fizioterapeuta medicinskih tehničara.

Prema riječima direktora Klinike za fizikalnu medicinu i medicinsku rehabilitaciju UKC Tuzla, dr. Emira Halilbegovića, projekt se realizira u suradnji sa Ministarstvom zdravstva Iraka, a provodit će se kroz četiri oblasti: edukacija iz neurološke, ortopedsko-traumatološke, dječje i opće rehabilitacije.

Prva grupa polaznika u UKC Tuzla dolazi 10. rujna, a činit će je 16 menadžera u zdravstvu i 21 fizioterapeut. Kako je predviđeno, projekt će se provoditi naredna četiri mjeseca, a sredstva za njegovu implementaciju je osigurala Svjetska banka.

A. Kunosić

Crveni križ u Tuzli promovirao svoje volonterske aktivnosti

Pannonica Tuzla ima dobru i važnu suradnju s Crvenim križem Općine Tuzla kroz organizaciju Službe prve pomoći na Panskom jezeru tijekom ljetnog razdoblja. U sklopu promocije svojih volonterskih aktivnosti, ranije najavljena Pokazna vježba mladih Crvenog križa Općine Tuzla održana je na prostoru kompleksa Pansnog jezera u Tuzli. Prvotni cilj Pokazne vježbe je promoviranje aktivnosti mladih volontera Crvenog križa kroz edukaciju građana o stanjima kao što su epilepsija i sunčanica, postupak oživljavanja i svi ostali elementi pružanja prve pomoći.

Pokazna vježba organizirana je kroz postavku tri radionice i to radionicu za edukaciju u koju su uključena predavanja o epilepsiji, sunčanici, oživljavanju, Radionica za mjerenje krvnog tlaka, Radionica za diseminaciju principa CK i povijest CK gdje je uključen i promo štand. Sudjelovanje u radu radionica uzeli su predavači, asistenti i 25 volontera Crvenog križa Općine Tuzla, a građani su uz edukaciju i mogućnost besplatnog mjerenja krvnog tlaka, mogli dati svoje novčane priloge za humani volonterski rad mladih Crvenog križa kroz kasu za dobrovoljne novčane priloge.

Pokazna vježba mladih CK Općine Tuzla završila je revijalnom nogometnom utakmicom između ekipa Crvenog križa i Pannonice.

Maja Nikolić

Ca-C 1000 Sandoz®

Ca-C 1000 je jedinstvena šumeća tableta prijatnog okusa, koja sadrži toliko vitamina C kao 17 narandži i toliko kalcija kao 1 čaša mlijeka.

Ca-C 1000 je odličan izbor:

- pri liječenju prehlade i gripe
- za sve, koji se neuravnoteženo hrane
- kada osjetimo pomanjkanje energije
- u starosti
- pri dužoj bolesti ili poslije nje
- za pušaće
- za vrijeme trudnoće i dojenja
- kod fizičkog napora (sport)
- u stresnoj situaciji
- za adolescente (kod brzog rasta)
- poslije operacije
- pri djetetama mršavljenja

Prije upotrebe pažljivo pročitajte upute! O rizicima i neželjenom djelovanju posavjetujte se sa liječnikom ili farmaceutom.

MEDIS

NOVARTIS

Vlada Tuzlanske županije dodijelila sredstva nevladinom sektoru ove županije Udruženje oboljelih od PTSP-a nije dobilo ni marke

Iako je kasnila, Vlada Tuzlanske županije dodijelila je sredstva u iznosu od milijun KM nevladinim udruženjima i organizacijama Tuzlanske županije. Na ovaj projekt Vlade TŽ apliciralo je oko 300 udruženja, međutim samo njih 127 dobilo je određena sredstva. Vlada TŽ svojim programom i proračunom je predvidjela oko milijun KM za potporu nevladinom sektoru. Više od pola milijuna dijeli se organizacijama, dok preostali dio ide uglavnom putem transfera. Ministrica Hadžić-Suljić posebno je istaknula izvještaj Komisije za ljudska prava u kojem je TŽ kada je u pitanju potpora nacionalnim manjinama u prednosti od drugih županija u BiH. "Neki koji ne razumiju značaj ovih sredstava znali su mi prigovoriti na način da se ovim sredstvima mogla napraviti tvornica. Slažem se s tim i znam da smo mogli, ali nama je stalo i do kvaliteta života koji promovira nevladin sektor" kazala je ministrica. Ipak valja istaknuti da pojedina udruženja poput Udruženja oboljelih od PTSP-a ovaj puta nisu dobili ni marke. Kao obrazloženje za to, Ministrica je navela da je razlog neispunjavanja kriterija poput nepotpune dokumentacije. Također, Tuzlanska županija je sigurno jedna od najzagadenijih, ako ne i najzagadenija. Međutim iz udruženja Eko zelenih nisu zadovoljni dobivenim sredstvima. "Udruženje Eko-zelenih dobiva sredstva i po nekim drugim programima. Kada Vlada izdvaja novac to je mnogo, ali kada se dijeli, ta sredstva su neznatna" ogradila se Ministrica obrazovanja. Udruženje porodica i prijatelja oboljelih od leukemije TŽ također je dobilo nešto sredstava. Predsjednica Enisa Milinović istaknula je da postoje snaga i volja za realizacijom programskih ciljeva. "Dobili smo iznos od 9.000 KM za projekt kojim ćemo mi pokušati izvršiti svoju misiju, a to je poštovanje prava djeteta, prije svega prava na život. Želimo sredstvima omogućiti da se djeca liječe na UKC Tuzla. To podrazumijeva izgradnju novog hematološkog odjeljenja" kazala je Milinović, istaknuvši ostvareni kontakt sa zakladom "Ana Rukavina" u smislu potencijalnih donatora koštane srži.

Maja Nikolić

Zdravlje

Starost nije smiješna

Prema tvrdnji američkih znanstvenika usporedno sa starenjem, odnosno nakon 65. godina života, teže shvaćamo i uživljavamo se u dobre šale. Nije riječ o poremećaju ili bolesti, već jednostavno o sposobnostima koje se mijenjaju.

Bolji učinak lijeka

Uzimaju li se uz obrok umjesto na prazan želudac, lijekovi za liječenje raka dojke postaju učinkovitiji, otkrili su onkolozi sa sveučilišta u Chicagu. Dosadašnja saznanja o interakciji hrane i lijekova uglavnom su upozoravala na smanjenje učinkovitosti ili čak toksičnost nekih lijekova, dok je ovo istraživanje utvrdilo kako uzimanje lapatiniba s hranom povećava njegovu iskoristivost u tijelu za čak 167%.

Pravilna upotreba klime

Klima uređaji su korisni, posebno osobama koje boluju od bolesti srca i krvnih žila, za koje visoka temperatura i vlaga mogu biti opasni. No, kako bi klima uređaji bili samo korisni, bez štetnih posljedica, treba znati njima pravilno rukovati. Namještena temperatura ne smije biti više od 4-5°C niža od vanjske temperature, a smjer puhanja treba biti paralelno uz strop i suprotno od osobe koja je u prostoriji. Kod vožnje u klimatiziranom automobilu puhanje treba usmjeriti u vjetrobransko staklo i prema nogama. Desetak minuta prije kraja puta uputno je podići temperaturu na stupanj ili dva nižu od vanjske, kako bi se tijelo postupno pripremilo za izlazak na toplu.

Emocije biraju namirnice

Suprotno uvriježenom, visokokalorične, kremaste i čokoladne slastice nisu utješni zalozgaji. Većina ljudi traže ohrabrenje, sigurnost i smirenje jede tjesteninu, variva, juhu ili meso. Istraživanja su pokazala da kaloričnu i slatku hranu češće jedemo kada smo sretni i želimo nagradu nego kada smo potišteni ili usamljeni.

Antidepresivi u trudnoći

Antidepresivi koje mnoge trudnice uzimaju u prvim mjesecima trudnoće ne povećavaju znatno rizik od oštećenja fetusa i ploda. Tim lijekovima najčešće se liječi depresija i anksioznost, a uzimanje je opravdano ako postoji opasnost da depresivna majka neće moći valjano skrbiti za trudnoću i dijete.

Ugljikohidrati opasni za oči

Moguće je da neke vrste ugljikohidrata sudjeluju u degeneraciji makule povezanoj sa starenjem. Nedavno je utvrđeno da je hrana bogata ugljikohidratima s visokim glikemijskim indeksom izravno povezana s nastankom ove bolesti.

Opasna apneja

Čimbenici rizika za apneju u snu (poremećaj disanja tijekom spavanja) su pretilost, velik promjer vrata, povećani krajnici te naslijeđeni čimbenici. Poremećaj češće pogađa muškarce, i to nakon 40. godina života. Apneja tijekom spavanja je zastoj disanja čak i do više stotina puta, što može potaknuti moždani udar, porast krvnog tlaka, poremećaja, pa čak i zatajenje srca.

Tri ultrazvuka u trudnoći

To je nova preporuka talijanske Udruge za ultrazvuk u ginekologiji, i opstetriciji. Iako je pretraga neopasna i vrlo korisna, stručnjaci preporučuju najviše 3 ultrazvučna pregleda tijekom 9 mjeseci trudnoće. Prvi pregled do 13. tjedana, drugi između 19. i 21. tjedna, a treći između 33. i 34. tjedna.

Novosti u liječenju AIDS-a

Zašto određeni broj seropozitivnih osoba AIDS nikad ne razvije, čak i nakon 10 godina i bez liječenja? Čini se da je pronađen odgovor: francuski znanstvenici otkrili su limfocite T CD8 (biješe krvne stanice) koje prepoznaju zaražene stanice i sprječavaju razmnožavanje virusa. Možda je to značajan korak prema cjepivu protiv ove teške bolesti.

Pretili zaštićeni od TBC-a

Pretili osobe starije životne dobi teže obolijevaju od tuberkuloze u usporedbi s osobama čija je tjelesna težina ispod prosjeka, tvrde gerijatri iz Hong Konga. Istina, pretilost je povezana s nizom zdravstvenih tegoba i oboljenja, no vitki ljudi starije, dobi 6 puta češće obolijevaju od tuberkuloze. Zašto, još nije utvrđeno.

Hepatitis C i bubrezi

Odraslim osobama zaraženim virusom hepatitisa C prijeti veći rizik od zatajenja bubrega što znači doživotnu dijalizu ili, u najtežem slučaju, transplantaciju. Jetra, dakle, nije jedini organ pogođen hepatitisom C, no još uvijek nije objašnjeno kako virus hepatitisa C oštećuje bubrege.

Bolesni od bijesa

Istraživanje provedeno na Harvardu, koje je obuhvatilo otprilike 10 milijuna muškaraca, pokazalo je da potiskivanje bijesa uzrokuje povremene

napadaje eksplozivnog ponašanja opasne po okolinu. Taj psihički poremećaj opisan je prije gotovo 30 godina, no tek se sada zna koliko je učestao. Žene ovaj poremećaj pogađa upola manje u usporedbi s muškarcima.

Folna kiselina i depresija

Uzimanje folne kiseline preporučuje se trudnicama, a prema rezultatima istraživanja objavljenim u Journal of Epidemiology & Community Health, takva prehrana uskoro bi se mogla preporučiti i za liječenje depresije. Iako nema dokaza da niska razina folata uzrokuje pojavu depresije, klinička ispitivanja pokazala su blagotvoran učinak folne kiseline u njezinu liječenju.

Vrijeme mrzovolje

Najčešće postajemo mrzovoljni točno u 18.09 sati, izračunali su američki znanstvenici. Kako je to za mnoge od nas i vrijeme obroka u to se doba dana preporučuje izbjegavati obilna jela, koja mogu dodatno pokvariti raspoloženje. Umjesto toga, bolje je pojesti jabuku, sjemenke ili oraščice.

Volimo poznate stvari

Ljepota ipak jest relativan pojam, dokazuju novije psihološke spoznaje. Naime, grupi od sedamdesetak ljudi na ekranu je prikazana apstraktna slika nakon koje im je pokazan niz sličnih slika. Od ispitanika se tražilo da slike ocijene prema tome koliko im se sviđaju. Svi ispitanici najviše su ocjenu dali onim slikama koje su najviše nalikovale prvoj slici. Taj se nalaz može primijeniti i na doživljavanje ljudske ljepote. Dakle, volimo ono što smo naučeni voljeti. Određeni stimulus postaje privlačan ako se uklapa u prosjek onoga što smo dotad vidjeli, pa to naš mozak može jednostavno obraditi.

Možemo li predvidjeti demenciju?

Pregledom krvnih žila u mrežnici oka može se utvrditi mentalni status osoba zrele životne dobi te rizik od nastanka demencije. Naime, retinopatija, oboljenje mrežnice ukazuje na oštećenja krvnih žila mozga. Osim što pomažu predvidjeti demenciju, te promjene mogu biti i upozorenje na opasnost od moždanog udara.

OPROŠTAJNI GOVOR

Cijenjena rodbino, prijatelji i poznanici pokojnoga Brace Križana!

U ime Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" Tuzla, Društva "Hrvatski dom" Tuzla i ostalih hrvatskih Udruga želim se oprostiti od pokojnoga Jakoba - Brace Križana koji je preminuo u 77. godini života.

Jakob Križan, koga su svi prijatelji jednostavno zvali Braco spada u tehničku inteligenciju ovoga grada i cijeli je svoj radni vijek proveo kao inženjer i inovator.

Na početku rata stavio se na raspolaganje i u obranu grada Tuzle i čitave regije i zahvaljujući njegovim pronalascima i originalnim rješenjima u namjenskoj ratnoj industriji grad je očuvao svoju slobodu, iako je bio opkoljen moćnom JNA.

Braco bio je široke naobrazbe, društven, komunikativan i omiljen u društvu.

- Sudjelovao je u obnavljanju rada Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" Tuzla 1990. godine.
- Bio je član Skupštine i Upravnog odbora HKD "Napredak", član skupštine Hrvatskog doma i član Školskog odbora Opće gimnazije KSC u Tuzli u prvom mandatu.

- Bio je vijećnik Skupštine općine Tuzla.
- Sudjelovao je i rukovodio tamburaškim sastavom SENIORI NAPRETKA, koji je sudjelovao na svim manifestacijama Napretka, Društva "Hrvatski dom", Udruge Hrvatska žena u Tuzli i svuda gdje su gostovala hrvatska društva.

- Braco je bio osoba sjajne energije, dao je hrvatskim društvima ono što čovjek može uopće dati, unio je sebe cijeloga i svemu udahnjivao dušu, bio kreativan, ozbiljan i dosljedan i sve to radio na dobrobit zajednice u kojoj je živio i radio.

Braco je bio čovjek koji je bio svjestan vlastitih korijena i nositelj vlastite kulture, iako je cijenio i uvažavao druge i drugačije, doprinio je skladu i harmoniji zajedničkog življenja na našim prostorima.

Bio je uzoran suprug i dobar otac.

22. kolovoza 2007. zauvijek nas je napustio naš dragi član, ugledni građanin našega grada

JAKOB Braco KRIŽAN

Za sve ono što si učinio za naš grad, naša hrvatska društva i našu zajednicu vječno smo Ti zahvalni. POČIVAO U MIRU BOŽJEM!

Tvoji
Hrvatsko kulturno društvo "NAPREDAK" Tuzla
Društvo HRVATSKI DOM Tuzla
MATICA HRVATSKA Tuzla
Udruga HRVATSKA ŽENA Tuzla

Želim mu reći jedno veliko hvala za sve što je dobro učinio za sve ove godine svoga života. Njegovim odlaskom ostaje jedna velika praznina u životu kćerke Maje, brata Dode - Tomislava, rodbine i prijatelja koji su ga poznavali i s njime surađivali.

Bila mu laka ova zemlja, a Gospodin mu darovao vječni pokoj.

Dopredsjednik HKD "Napredak" Tuzla
Fra Martin Antunović

POGREBNE USLUGE

Marić

-PRODAJA SVIH VRSTA I MODELA SANDUKA
TE PRATEĆE POGREBNE OPREME PO
NAJPOVOLJNIJIM CIJENAMA
-PREVOZ UMRLIH I ESHUMACIJE NA TERITORIJI
BIH I IZ INOSTRANSTVA SA SVOM PRATEĆOM
DOKUMENTACIJOM
-JEDINI U BIH IZNAJMLJUJEMO POKRETNI
RASHLADNI UREĐAJ ZA POKOJNIKA
-IZRADA POSMRTNICA, VIJENACA, SUZA,
IKEBANA, BUKETA... SA DOSTAVOM NA
KUĆNU ADRESU

26 godina uz Vas

- SVE NA JEDNOM MJESTU -

INTERVENCIJE od 00-24 h

GSM: ++387 61 135 882, 061 732 711, 061 896 777

Tel/fax: ++387 (0) 35 251 512

VITA

OBVIJEST O SMRTI

Tužnim i žalosnim srcem javljamo svim prijateljima i poznanicima da je naš dragi i nikad prežaljeni **KRIŽAN (FELIKS) JAKOB 1931. - 2007.** Nakon duže bolesti preminuo dana, 22. 08. 2007. u 04,30 sati u 77. godini života. Ispraćaj dragog nam pokojnika objavljen je u petak, 24. 08. 2007. u 16,00 sati ispred KC Tuzla, a sahranjen je na Katoličkom groblju Borić.

POČIVAO U MIRU BOŽJEM.

OŽALOŠČENI: kćerka Maja, brat Tomislav, snaha Dominka, bratić Feliks, obitelji: Križan, Kovačić, Mott, Begić, Reljić, te ostala mnogobrojna rodbina, prijatelji i susjedi.

SJEĆANJE

23. lipnja 2007. godine navršilo se dvije godine kako nas je napustio

MATO JOKANOVIĆ

Tvoj lik nam lebdi pred očima, tvoja dobrota nam je u srcima. Tako nam nedostaješ, počivao u miru Božjem.
SUPRUGA I DJECA

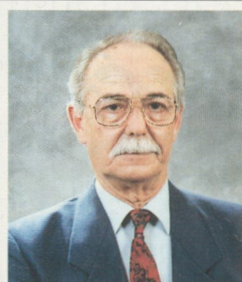

SJEĆANJE

DRAGAN (MIRKO) JERKOVIĆ
9. 8. 2006. - 9. 8. 2007.

Prošla je duga godina prepuna tuge od tvog preranog odlaska. Ti si trag koji se ne može izbrisati. Postoji tuga koju pamte samo oni koji te vole i znaju tvoj lik. Ostatak ćeš zauvijek u nama.

TVOJI NAJMILIJ: tata Mirko, mama Marija, sestra Martina i baka Dragica.

SJEĆANJE

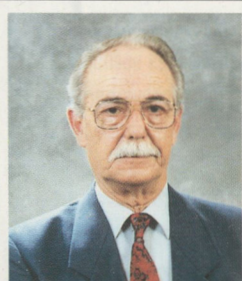
Dana, 12. rujna 2007. godine navršila se duga i teška godina od smrti moj voljenog supruga

SLAVKO PEĆI

Plaćem u samoći koja mi pustoši srce.

U mozaiku divnih uspomena na naše godine, nedostaje mi Tvoja dobrota, razgovori naši. Nedostaje mi Tvoja riječ. Jer - kao pod krilo ptice u Tvoju riječ bih htjela da se sklonim, kad me život udari nemilice.

S ljubavlju Tvoja supruga Jozefina

SJEĆANJE

Dana, 12. rujna 2007. godine navršila se najtužnija godina od kako nije sa nama naš voljeni suprug, tata, dida i punac

SLAVKO PEĆI

Najdraži naš, ne brišu Te mjeseci ni godina, niti te skriva tama, zvijezda si koja nas prati i živi sa nama.

Uz ponos što smo Te imali, neizmjereno smo tužni što smo Te izgubili.

POČIVAJ U MIRU BOŽJEM!

OBVIJEST O SMRTI

prijateljima i znancima priopćavamo tužnu vijest da je naš dragi suprug i otac, brat, djed i pradjed

FERDINAND BRAJKOVIĆ

blago u gospodinu preminuo 29. 07. 2007. u 92. godini života.

POČIVAO U MIRU BOŽJEM!

OŽALOŠČENI: supruga Marija, djeca: Željka, Zdravko i Dražen s obiteljima, sestra Vinka i stala mnogobrojna rodbina.

SJEĆANJE

05. kolovoza 2007. godine navršila su se četiri mjeseca od smrti naše drage

JOZEFE PETROVIĆ

Tvoj blagi lik pun dobrote ostat će zauvijek urezan u našim srcima.
TVOJI NAJMILIJ: suprug Petar, sinovi Ivica i Marko, kćerka Nevenka, snaha, zet i unučad.

SJEĆANJE

Tri i pol godine su prošle, a kao da ih je sto, kako među nama tebe nema

DRAGICA (rod. STJEPIĆ) BARUKČIĆ iz Orašja
13. 02. 2004. - 13. 08. 2007.

Izgubih te voljena moja. Ostadoše bez tebe i djeca tvoja. Ali znaj, dok živimo mi tvoj lvo, kćerka i sin u srcima našim vječno ćeš živjeti i ti.

VOLIMO TE MI

SJEĆANJE

IVAN ŠARIĆ

28. IX. 2005. - 28. IX. 2007.

Prošle su dvije tužne godine otkada nisi s nama, ali tvoja dobrota, plemenitost i blagost ostat će vječno u nama.

TVOJI NAJMILIJ

POGREBNO DRUŠTVO HIMEL-AG d.o.o. TUZLA

VI. Mišković Zoran Dežurstvo: 0-24

Biro Gradina bb Tuzla

Tel./fax 00 387 35 264 727

GSM: 00 387 61 151 482, 733 489, 00 387 61 739 515

Cvjećara

Hasana Brkića bb Tuzla Tel/fax: 00 387 35 280 437

Mob. 00 387 63 894 444, 894 445, 00 387 894 446

AUTOR: ROBERT ŠTRAUS	SLAVNA ITALIJANSKA GLUMICA	VRSTA RAKIJE	PLEME DINAKA NA BORNEU	KRIŠKA, ODREZAK (TAL.-DALM.)	MJERA ZA POVRŠINU U ARGENTINI	MILJEČNA PREKRADEVINA	KRAT. ZA VRJEME	KUMIR	KOTAO	VRSTA PAPIGE	DVA SUSJEDNA SLOVA	VRSTA SMOLE	ČEŠKO MUŠKO IME	STAZA ZA UTRKE	PRVO SLOVO ABECEDA	ČAS, TRENUTAK	ODREĐENI PROSTOR ZA IGRANJE		
FILOZOFIJA SREDNJEG VIJEKA											SAHRANITI UTVRDA NA ANTIKNOJ SICILJI								
PLANINSKI PRUJEVOJ NA VELEBITU							DAVATI POKLONE SKLADATELJ GIUSEPPE								RAGUSA		KOVINARSKI RADNICI		
SIMBOL ŽELJEZA		RAZDRAŽLJIV SEOSKA PODRUČJA									TIPKALO								
BILO KADA						ŽENSKO IME KRAT. ZA INŽENJER				BOG ISTOCNOG VJETRA UMJETNOST			MJERA ZA TEŽINU BLAGAN BDM						
VRSTA VALCERA					SIMBOL IRIDIJA PRKOSITI		PRODUŽETAK IVO TJARDOVIĆ										LITAR DIVLJA ZVUJER		
ME GLUMICE GARDNER				ŽITELJI INDIJE VOZNI RED					MJESTO KOD LABINA ITALIJA							RASIVNI VEZNIK			
UPALA GRLA I GRKLJANA											LJETOVALIŠTE KOD MONACA						DOBRO PELEN POKLON		
OČIGLEDNA																	GLUPAN		
EGIPATSKI BOG SUNCA				KRAT. ZA "ITEM" LJETOPIŠ													"PIKOFARAD" GRADSKA ČETVRT		
DRUGI VOKAL		VRSTA PTICE KUKAVICE SAMOČA																NOINA BARKA	
SKLADBA ZA DEVE GLASOVA																		BAŠTA BOLEST ZGLOBOVA	
INDIJSKA ŽENSKA KOŠULJA																		VRSTA MORSKE RIBE (MNOŽ.)	
PRAVILNI ČETVEROKUT																		KRAĆE UMJESTO "MESER"	
VOĐENI VIAL																		TONA OTPORNOST NA ZARAZU	
KAJKAVSKI VEZNIK			SIMBOL RELIJA OTISAK HODANJA					ČLAN SENATA	ANTUN NALIS	GLAZBENA KRAT. ZA "TEMPO"	RANO USTATI	GORNJI EKSTREMITET	KONAC	SIMBOL INDIJA	DVO CRVENE- NOG PRIBORA OMORINA				
FRANC. FILMSKI GLUMAC JACQUES								TROVANJE OLOVOM GREŠKA											DVO CRVENE- NOG PRIBORA OMORINA
KRATICA ZA "RADIUS"		CRVENILO VRPČA								RUŠEVINA SKRAĆEN POTPIŠ									PLAVA BOJA NAČIN PONASANJA
VODA KOZAIČKE DRUŽINE										SPORAZUM UPITNA ZAMJENICA									PLTICA ZA BOGOSLUŽJE SASTAVNI VEZNIK
JEDINICA ZA UČIN U FIZICI					NAMJERA VELIKI MOR- SKI SISAVAC														GRABEVNE POSLOVODE (2+3)
POTVRNA RIJEČ		NAZIV ZA BOGUMILE TOMAS STJEPAN																	FRANCUSKA METROPOLA AVIO ZNAK NORVEŠKE
SPISI																			KONJ ARAPSKIE PASMINE AMPER
VRSTA GRAFIČKOG STROJA					SA TOGA MJESTA ŠPANIJSKA														POHALA, VARKA
																			GRADITELI VIOLINA IZ CREMONE

Glasilo
Hrvatskog kulturnog društva
"Napredak" Župe Soli
List za kulturu i
društvena pitanja

Osniivač i izdavač: HKD Napredak, Tuzla • Za izdavača: Dr. sc. Miroslav Petrović, predsjednik HKD Napredak • Glavni i odgovorni urednik: Juraj Novosel • Urednik: Ivica Kovačević • Lektor: Alen Matošević • Uredništvo: Zdravko Anđić, Nikola Čiča, Vlado Kerošević, Ivica Kovačević, mr. Josip Lebo, Juraj Novosel, Anika Stjepić - Čosić • Urednik fotografije: Martin Antunović • Unos teksta: Kata Čajić • Adresa: Tuzla, Kazan mahala 2/II • Tel/fax: 035/257-038 • E-mail: napredak@inet.ba • Tehnička priprema, repro i štampa: "PrintCom" d.o.o. Grafički inženjering Tuzla • Račun: 132-100-03108521-25 kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla - HKD Napredak, Tuzla - za Glasnik • List je upisan u evidenciju javnih glasila u Republičkom komitetu za informacije pod rednim brojem 05/93 - 15. 03. 1993. • List izlazi mjesečno • Tekstovi i fotografije se ne vraćaju.

ANTUNOVIĆ

LJUBLJANSKA AVENIJA 100A, ZAGREB

ZAGREB, S. KRALJEVEC, Kobiljačka 102, Tel.: ++385 1/20 47 111, BRČKO: Tel. ++387 49 216 031, ORAŠJE: Tel. ++387 31 713 160
E-mail: info@antunovic.hr, www.antunovic.hr

SERVIS I PRODAJA VOZILA

PRODAJA ORIGINALNIH REZERVNIH DIJELOVA

Mi prodajemo vrhunska vozila!
Vi zaslužujete vrhunku uslugu!

 NIPEX
Kvaliteta koja pokreće.

Tuzla, Tel.: 035 384 384 i 384 385

www.nipex.ba

TRADICIJA I KVALITET U GRADITELJSTVU

 RADNIK

GRAĐEVINARSTVO I GRAĐEVINSKA INDUSTRIJA D.D.

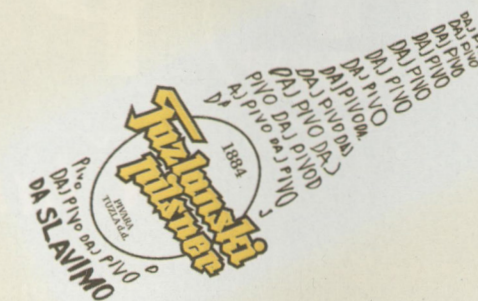
48260 KRIŽEVCI, ULICA KRALJA TOMISLAVA 45 TEL : (048) 279-300 FAX : (048) 279-333

www.radnik.hr e.mail: radnik@kc.htnet.hr

stuhli
motel tuzla
VI.: Branimir Stuhli

Ul. Bakinjska br. 68 • Tel. ++387-35-283-330 ; 061-13-10-13 • E-mail: stuhli@bih.net.ba

CVJEČARA FLORAMI

Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera, zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES, rezanog cvijeća, lončanica, svijeća, lampinjona, lukovica svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja.
Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu i dobiti stručne savjete.
Vaše je samo da dodete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu.
FRANJO BOSANKIĆ

MOTEL ORION ORMANICA SREBRENİK
TEL. 035 650-035 061 143-337 VI. Mato Jurić

Osnovan 1992.godine **INDEPENDENT**
INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT

I Love FM RADIO Kameleon

Marketing: 250-261, 250-262, 250263 <http://www.kameleon.delta.com.ba>
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba

SOLI
HRVATSKI RADIO SOLI
92.7
103.4 MHz

Digital foto laboratorij
FOTO ŽUNIĆ

Tuzla tel/fax 0038735254594 Mobil 0038761135960
Tuzla 035257205 061142399
Tuzla 035251448
Gračanica 061772282
Tešanj 061251897
Doboj 053231554

www.fotozunic.co.ba e-mail: zunic@inet.ba

PrintCom
GRAFIČKI INŽENJERING

75000 Tuzla, Mije Keroševića 20
Tel: +387 35 282 000, 281 751
Fax: +387 35 311 210
e-mail: printcom@bih.net.ba

ČAGE D.O.O.

SLAVKO PAVIĆ - vlasnik
PODUZEĆE ZA VANJSKU I UNUTARNJU TRGOVINU
IZVOĐENJE ZAVRŠNIH RADOVA U GRAĐEVINARSTVU
Ljepunice 151, TUZLA - BIH
tel./fax. ++387 35 278 302, 384 255
mob. ++385 98 405 618, ++387 63 350 959

PLIVA

Članica Barr grupe

PLIVA Hrvatska d.o.o. Predstavništvo u Bosni i Hercegovini

Trg heroja 10, 71000 Sarajevo

Tel.: + 387 33 72 35 35, Fax.: + 387 33 65 39 86

Za sva vremena

ŽIVOTNO OSIGURANJE MOĆNO A OBROČNO

CROATIA OSIGURANJE d.d.

tel: +387 39 839 100

www.croatiaosiguranje.com, croatia-os.ljubuski@int.tel.hr

HOLDINA

TRGOVINA NAFTNIM DERIVATIMA

Adresa:

Azize Šaćirbegović 4b

Tel.: 033 / 276-430

Fax: 033 / 658-616

ŠIROKA MREŽA MALOPRODAJNIH OBJEKATA

- Kvalitetno gorivo
svih vrsta

- Bogat izbor roba
široke potrošnje

VELEPRODAJA SKLADIŠTE PODLUGOVI

- Dnevna isporuka
naftnih derivata
bez ograničenja
u količinama

- Dostava loživog
ulja na Vašu adresu

HOLDINA

Od svih banaka,
samo je jedna
moja banka

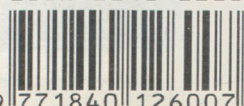
Znam zašto.

NLB Tuzlanska banka d.d., Tuzla
Maršala Tita 34, 75000 Tuzla
T: 035 / 259 259
F: 035 / 250 596 i 250 597
E: info@nlbtuzlanskabanka.ba

www.nlbtuzlanskabanka.ba

NLB Tuzlanska banka

ISSN 1840-1260

9 771840 126007